PTA-boek klas 4 havo

2026-2027

Inhoudsopgave

- Belangrijke data
- Examenreglement
- PTA’s/PTO’s
- PTA op maat
- Domeinverantwoording SE

BELANGRIJKE DATA H4, V4 en V5 2026 – 2027 (wijzigingen voorbehouden)

Wo 16 sep		ouderavond vwo
Do 17 sep		ouderavond havo
Ma 21 sep t/m vrij 25 sept		V5 Texel / Amsterdamweek
Di 29 sept		studiedag, lessen vervallen
Ma 12 t/m vrij 16 okt		herfstvakantie
Ma 9 nov t/m di 17 nov		**TW-1**
Do 19 nov		studiedag, lessen vervallen
Ma 7 dec t/m vrij 8 jan		driehoeksgesprekken
Di 15 dec		PWS-presentaties examenklassen voor H4 en V5
Vrij 18 dec		kerstontbijt
Ma 21 dec t/m vrij 1 jan		kerstvakantie
Ma 4 jan		studiedag, lessen vervallen
20-22 jan óf 27-29 jan		startdagen PWS h4, v5 (onder voorbehoud)
Do 11 feb tm vrij 19 feb		**TW-2**
Ma 22 feb t/m vrij 26 feb		voorjaarsvakantie

Ma 8 mrt t/m woe 10 mrt		LOB stage H4 en V5
Vrij 26 mrt		Goede Vrijdag. studiedag, lessen vervallen
Ma 29 mrt		Tweede Paasdag
Ma 19 apr t/m vrij 23 apr		activiteitenweek V4, reisweek H4 en V5
Ma 26 apr t/m vrij 7 mei		meivakantie
Ma 17 mei		Tweede Pinksterdag
Di 8 jun t/m do 17 jun		**TW-3**
Data nog niet bekend		H4, V5 herkansingen pta-toetsen
Di 29 juni t/m vrij 2 juli		maatschappelijke stage V4 (MAST)
Do 1 juli t/m ma 5 juli		PWS-dagen H4 en V5
Wo 7 juli		mentoruitje
Do 8 juli		boeken inleveren, ophalen rapport
Vrij 9 juli t/m zo 22 aug		zomervakantie

havo
vwo

Examen-reglement

HLZ
2026-2027

Inhoud

Inleiding 3

Begrippenlijst ..... 4 - 6

1. Algemene deel ..... 7 - 10
- 1.1 Verantwoordelijkheid eindexamen
- 1.2 Examencommissie
- 1.3 De examensecretaris
- 1.4 Geheimhouding

2. Regeling van het examen ..... 11 - 17
- 2.1 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting
- 2.2 Schoolexamen
- 2.3 Versneld examen doen
- 2.4 Examen op hoger niveau
- 2.5 Aangepast examen doen
- 2.6 Schoolexamendossier
- 2.7 Afname van het centraal examen
- 2.8 Beoordeling eindexamen
- 2.9 Vaststelling uitslag
- 2.10 Herexamen
- 2.11 Diploma en cijferlijst
- 2.12 Gegevensverstrekking aan minister en Inspecteur
- 2.13 Maatregelen in het geval van onregelmatigheden

3. Bepalingen schoolexamen ..... 19 - 22
3.1 Beoordeling schoolexamen
3.2 Beroepsmogelijkheid schoolexamen
3.3 Verhindering bij het examen
3.4 Herkansingen schoolexamen en centraal examen
3.5 Organisatorische onregelmatigheden

4. Profielwerkstuk en beoordeling ..... 23 - 25
4.1 Profielwerkstuk
4.2 Aanvullende bepalingen schoolexamendossier
4.3 Het combinatiecijfer
4.4 Afronding van het schoolexamen

5. Afstromen, opstromen en instromen ..... 26 - 27

Bijlage ..... 28 - 33

Bijlage 1 - beschrijving van de taken van de examensecretaris
Bijlage 2 - Landelijke slagingsnormen
Herexamen CE
Bijlage 3 – De organisatie tijdens het SE en CE
Bijlage 4 – Rooster CE / toegestane hulpmiddelen

Inleiding

Dit examenreglement is voor alle leerlingen van een school die aangesloten is bij de Stichting Ceder Groep (hierna te noemen Cedergroep) en die in schooljaar 2026-2027 deelnemen aan examenonderdelen.

Iedere Nederlandse school is bij wet verplicht het voor dat jaar geldende examenreglement uit te reiken aan de leerlingen die te maken hebben met schoolexamens en eindexamens. Het is dus een wettelijk document, waarin de rechten en plichten van school, ouders en leerlingen zijn vastgelegd.

Een groot deel van wat er in dit document staat komt voort uit de door de overheid voorgeschreven wetten en regels. Dit is met name het geval voor wat betreft het eerste deel van het examenreglement; het algemene reglement van de Cedergroep. Dit algemene deel is gemaakt op basis van de huidige wetgeving en wordt aangepast wanneer deze wetgeving verandert. Voor het schoolexamen stellen de Cederscholen het programma en de regels grotendeels zelf vast. Deze regels zijn te vinden in tweede deel van het examenreglement: het schoolspecifieke deel.

Begrippen-lijst

In dit reglement wordt verstaan onder:

Aangewezen vakken
Voor een aantal vakken kan het te verwachten aantal deelnemers voor het tweede tijdvak zo klein zijn dat het efficiënter is het centraal examen voor het tweede tijdvak centraal te organiseren en het net zoals het derde tijdvak door het College voor Toetsen en Examens te laten afnemen. Het College is verantwoordelijk voor de afname en de correctie. De school blijft voor de verdere afhandeling van het examen verantwoordelijk.

In de maanden voorafgaande aan het centraal examen wordt op www.duo.nl de regeling gepubliceerd waarin opgenomen is om welke vakken het gaat.

Absenties
Afwezigheid bij een onderdeel van het eindexamen.

Afdelingsleider
Medewerker belast met het onderwijs in een examenafdeling.

Bevoegd gezag
Het bestuur van de Cedergroep.

Bevordering
Toelating tot het onderwijs in een volgend leerjaar.

Centraal Examen (CE)
Het centraal, landelijk afgenomen deel van het eindexamen in mei (eerste tijdvak) en juni (tweede tijdvak). Ook aangeduid als Centraal Schriftelijk Examen (CSE) en inclusief de afnameperiode flexibele en digitale centrale examens vmbo- bb en vmbo-kb waarvan de school zelf de afnamemomenten bepaalt.

Cijferlijst
Officieel document met cijfers van zowel schoolexamen, centraal examen als eindcijfers. Geldig in combinatie met het diploma.

Conrector
Medewerker belast met het onderwijs in een (examen)afdeling.

Commissie van Beroep
Commissie op Cederniveau waarin beroepszaken zoals bedoeld in 2.13.6 behandeld worden.

CSPE
De centraal schriftelijke en praktische examens voor de beroepsgerichte profielvakken.

College voor Toetsen en Examens (CvTE)
Het College voor Toetsen en Examens zorgt voor de kwaliteit en het niveau van centrale examens en toetsen in Nederland.

Derde tijdvak
In augustus worden de centrale examens van het derde tijdvak afgenomen. Het CvTE is verantwoordelijk voor de oproep, de afname en de correctie van de centrale examens in het derde tijdvak. Plaatsen en tijdstippen voor het derde tijdvak worden na aanmelding bekendgemaakt aan degenen die zijn aangemeld bij afdeling Examendiensten van DUO. Het derde tijdvak is bedoeld voor de kandidaten die het examen nog niet hebben kunnen voltooien (zie artikel 3.29 Uitvoeringsbesluit WVO 2020) en voor kandidaten die nog recht hebben op een herkansing (zie artikel 3.38 Uitvoeringsbesluit WVO 2020).

Diploma
Officieel document ter bevestiging dat de examenkandidaat met gunstig gevolg heeft deelgenomen aan het eindexamen.

Directeur/rector
De directeur/rector van de school. In het hele document directeur genoemd.

Dienst Uitvoering Onderwijs (DUO)
DUO is de uitvoeringsorganisatie van de rijksoverheid voor het onderwijs.

Eerste tijdvak
Eerste moment dat centrale examens worden afgenomen in mei; in principe maken alle examenkandidaten hun examens in het eerste tijdvak.

Eindcijfer
Afgerond gemiddeld cijfer voor een vak van het schoolexamen en het centraal examen.

Eindexamen
Een examen in de artikelen 3.1 t/m 3.7 van het uitvoeringsbesluit WVO 2020 voorgeschreven vakken dan wel een aantal deeleindexamens dat tezamen een eindexamen vormt.

Examendossier
Het geheel van documentatie van de onderdelen van het schoolexamen zoals die door de kandidaat zijn gemaakt en in een door het bevoegd gezag gekozen vorm worden bewaard.

Examensecretaris
De door de directeur aangewezen secretaris van het examen en tevens de medewerker die verantwoordelijk is voor een correcte en zorgvuldige uitvoering van het geheel van de (school) examenprocedures.

Examenstof
De aan de kandidaat te stellen eisen.

Examinator
De docent die belast is met het onderwijs aan en de beoordeling van een of meer kandidaten.

Herexamen
Het opnieuw afleggen van een (deel van een) centraal examen of van een schoolexamen in een vak.

Herkansing
Het opnieuw deelnemen aan een toets van het schoolexamen.

Inhalen
Het alsnog deelnemen aan een eerder gemiste toets van het schoolexamen.

Kandidaat
Eenieder die door het bevoegd gezag tot het eindexamen wordt toegelaten.

Leerjaarcoördinator
Medewerker belast met de dagelijkse gang van zaken op een bepaalde afdeling.

Mentor
Medewerker die een groep leerlingen begeleidt en adviseert.

Ouders
Ouders, voogden of verzorgers.

Profielwerkstuk
Het in artikel 2.53 van de WVO 2020 bedoelde werkstuk.

Programmaonderdeel
Onderdeel van het schoolexamen

PTA
Programma van Toetsing en Afsluiting; schematisch overzicht per vak en programma-onderdeel van indeling, toetsing en gewicht van de belangrijkste curriculumonderdelen.

Schoolexamen (SE)
Bestaat uit een verzameling schriftelijke, mondelinge en praktische toetsen. Handelingsdelen en het profielwerkstuk zijn ook onderdeel van het schoolexamen.

Staatsexamencommissie
Landelijk orgaan van het College voor Toetsen en Examens.

Studielast
In wet- en regelgeving is aan de examenvakken een studielast gekoppeld die de relatieve omvang bepaalt:
deze normatieve studielast is uitgedrukt in studielasturen (SLU).

Tijdvakken
Het centraal examen kent drie tijdvakken (zie artikel 2.56 WVO 2020). Het gaat dan met name om de vakken die met een schriftelijk centraal examen op een vast tijdstip worden afgenomen. Dit betreft vwo, havo, vmbo-tl en vmbo-gl. De examens in vmbo-bb en vmbo-kb worden voornamelijk digitaal afgenomen. Scholen hebben nog wel de mogelijkheid te kiezen voor een schriftelijk examen op een vast tijdstip. Die worden ook in het eerste, tweede en derde tijdvak gepland.

Teamleider
Medewerker belast met het onderwijs in een examenafdeling.

Tweede tijdvak
Tweede moment dat centrale examens worden afgenomen; bedoeld voor herexamens en voor kandidaten die tijdens het eerste tijdvak verhinderd waren.

Uitvoeringsbesluit WVO 2020
Het bij wet gestelde besluit over de inrichting van het voortgezet onderwijs. Hierin gaat hoofdstuk 3 over het eindexamen.
Hierop baseert de school ook mede het examenreglement.

Vrijstelling
Keer dat of geval waarin iets wat verplicht is, niet hoeft of geldt.

Wet voortgezet onderwijs 2020
De wet over de inrichting van het voortgezet onderwijs. Verder in dit document WVO. Zie verder hoofdstuk 2 paragraaf 5 over het eindexamen. Hierop baseert de school ook mede het examenreglement.

1. Algemene deel

Dit deel is voor alle Cederscholen hetzelfde.

Het bestuur van de Cedergroep stelt, gelet op het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en aanvullende regelgeving op dit besluit, het navolgende examenreglement voor de volgende Cederscholen vast: Christelijke Scholengemeenschap Buitenveldert (CSB), Herman Wesselink College (HWC), Hervormd Lyceum West (HLW), Hervormd Lyceum Zuid (HLZ), Futuris SG (FSG) en het VeenLanden College (VLC).

In het Uitvoeringsbesluit is een aantal bevoegdheden rechtstreeks aan de directeur toegekend. Er zijn ook bevoegdheden die het Uitvoeringsbesluit toekent aan het bevoegd gezag. Binnen directiestatuut en mandaatbesluit van de Cedergroep zijn alle bevoegdheden, het eindexamen betreffende, gemandateerd aan de directeur. Toch worden in dit examenreglement naast bevoegdheden van de directeur bevoegdheden van het bevoegd gezag onderscheiden. Op deze wijze blijft helder waar de directeur rechtstreeks door de wetgever bevoegd is verklaard en waar de directeur optreedt namens het bevoegd gezag.

Het eerste deel van dit examenreglement beschrijft de op grond van de WVO 2020 verplichte onderdelen van het examenreglement die voor elke Cederschool gelijk zijn. Dit examenreglement treedt in werking op 1 augustus 2025 en wordt jaarlijks opnieuw vastgesteld voor 1 oktober.

Naast het algemene deel is elke Cederschool verplicht een eigen (deel) examenreglement op te stellen waarin ten minste de onderdelen worden uitgewerkt die om een schoolspecifieke invulling vragen. Aan de Inspectie en alle leerlingen en hun ouders in de bovenbouw wordt het examenreglement en het schooleigen deelexamenreglement, een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) ter beschikking gesteld. Het WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 is te vinden op wetten.overheid.nl[1].

Het examenreglement is op voorstel van de examencommissies vastgesteld door het Bestuur van de Cedergroep. Het Cederbrede deel is ter instemming voorgelegd aan de GMR (gemeenschappelijke medezeggenschapsraad). Het schoolspecifieke deel is ter instemming voorgelegd aan de MR (medezeggenschapsraad) van de school. Hiermee voldoet het Bestuur van de Cedergroep aan de verplichting uit artikel 2.60, van de WVO 2020. Het examenreglement vormt de verbinding tussen wet- en regelgeving en overheidsvoorschriften enerzijds en de schoolinterne regelgeving anderzijds.
Dit reglement bevat uitsluitend regels die wettelijk in een examenreglement thuishoren of zo essentieel zijn voor een goede gang van zaken van de examens dat ze Cederbreed geregeld moeten worden. Dit examenreglement moet worden gelezen in onderlinge samenhang met de WVO 2020, het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de diverse besluiten van het CvTE. In geval van onduidelijkheid of waar het leidt tot interpretaties strijdig met de betreffende wet- en regelgeving zijn de teksten van de overheidsvoorschriften bepalend[2].

In alle gevallen waarin dit reglement niet voorziet, beslist de directeur met in achtneming van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de WVO 2020. Indien dit reglement tussentijds moet worden aangepast gebeurt dit met in achtneming van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 en de WVO 2020. In voorkomende gevallen is overleg met of melding aan de Inspectie verplicht.
De aanpassing wordt ook ter instemming voorgelegd aan de (G)MR.

[1] Wet Voortgezet Onderwijs 2020 , Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

[2]Bedoeld zijn: de Wet op het voorgezet onderwijs 2020, het Uitvoerings besluit WVO 2020, bindende voorschriften van het Ministerie van OCW, de Inspectie van het Onderwijs, het College voor Toetsen en Examens (CvTE) of het CITO.

Vanwege de leesbaarheid is in dit reglement gekozen voor de mannelijke aanspreekvorm. Overal waar hij/hem staat, kan ook zij/haar, hen/hun en die/diens gelezen worden.

1.1 Verantwoordelijkheid eindexamen

1.1.1 De directeur en de examinatoren nemen onder verantwoordelijkheid van het bevoegd gezag het eindexamen af.

1.1.2 De directeur wijst een van de personeelsleden van de school aan tot secretaris van het eindexamen.

1.1.3 De examensecretaris ondersteunt de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen, de uitvoering van het examenreglement en het PTA en andere organisatorische onderdelen van het eindexamen. Voor een complete beschrijving van de taken van de examensecretaris, zie artikel 1.4.

1.2 Examencommissie

1.2.1 Het bevoegd gezag stelt een examencommissie in ten behoeve van de borging van de kwaliteit van de schoolexaminering. De examencommissie heeft ten minste drie en hoe dan ook een oneven aantal leden.

1.2.2 In de examencommissie kunnen niet benoemd worden: leden van het bevoegd gezag, de directeur, leden van de (gemeenschappelijke) medezeggenschapsraad of leerlingen en hun wettelijke vertegenwoordigers. In het schooleigen deel van dit examenreglement staat de samenstelling van de examencommissie beschreven.

1.2.3 De examencommissie heeft de volgende taken en bevoegdheden:

a. Het opstellen van een voorstel voor een examenreglement voor het bevoegd gezag;
b. Het jaarlijks opstellen van een voorstel voor een Programma van Toetsing en Afsluiting;
c. Het borgen van het afsluitend karakter en de kwaliteit van het schoolexamen;
d. Het vaststellen van richtlijnen en aanwijzingen om te komen tot een beoordeling van het schoolexamen;
e. overige door het bevoegd gezag aan de commissie opgedragen taken en bevoegdheden.

1.2.4 De examencommissie stelt regels vast over haar werkwijze.

1.2.5 De examencommissie stelt jaarlijks een verslag op van haar werkzaamheden.

1.2.6 De examencommissie evalueert jaarlijks de kwaliteit van de schoolexaminering en stelt een advies op aan het bevoegd gezag en de directeur over noodzakelijke en wenselijke verbeteringen.

1.2.7 De examencommissie verstrekt de regels over haar werkwijze, het jaarverslag, de evaluatie en de adviezen aan het bevoegd gezag, aan de directeur en aan de examensecretaris.

1.3 De examensecretaris

1.3.1 De directeur wijst een of meer van de personeelsleden van de school aan tot examensecretaris van het eindexamen.

1.3.2 De taken van de examensecretaris zijn:

a. het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen;
b. het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
c. het ondersteunen van de directeur bij het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten;
d. het samen met de directeur tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
e. het samen met de directeur vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
f. het samen met de directeur tekenen van de diploma's en cijferlijsten;

1.3.3 De directeur stelt een taakomschrijving voor de examensecretaris vast waarin in ieder geval de taken bedoeld in het tweede lid worden opgenomen.

1.3.4 De directeur verstrekt de taakomschrijving aan het bevoegd gezag, aan de examensecretaris en aan de examencommissie.

1.3.5 De directeur draagt er zorg voor dat het deskundig functioneren van de examensecretaris is gewaarborgd.

1.3.6 Bij algemene maatregel van bestuur kunnen nadere regels worden gesteld over de taken van de examensecretaris.

1.4 Geheimhouding

Een ieder die betrokken is bij de uitvoering van dit examenreglement en daarbij de beschikking krijgt over gegevens waarvan hij het vertrouwelijke karakter kent of redelijkerwijs moet vermoeden, en voor wie niet reeds uit hoofde van ambt, beroep of wettelijk voorschrift ter zake van die gegevens een geheimhoudingsplicht geldt, is verplicht tot geheimhouding daarvan, behoudens voor zover enig wettelijk voorschrift hem tot bekendmaking verplicht of uit zijn taak bij de uitvoering van dit besluit de noodzaak tot bekendmaking voortvloeit.

2. Regeling van het examen

Dit deel is voor alle Cederscholen hetzelfde.

2.1 Examenreglement en Programma van Toetsing en Afsluiting

2.1.1 Het bevoegd gezag stelt jaarlijks voor uiterlijk 1 oktober een Programma van Toetsing en Afsluiting (PTA) vast. In het programma wordt in elk geval aangegeven welke onderdelen van het examenprogramma in dat schooljaar in het schoolexamen worden getoetst. Voorts staat erin vermeld op welke wijze de beoordeling van de schoolexamenonderdelen plaatsvindt. Bovendien bevat het de uitleg die aangeeft op welke wijze het cijfer voor het schoolexamen tot stand komt. In de toets- en opdrachtenroosters wordt aangegeven wanneer het schoolexamenonderdeel getoetst zal worden of ingeleverd moet worden.

2.1.2 Het examenreglement en het PTA worden door de directeur voor 1 oktober toegezonden aan de Inspectie en worden aan de kandidaten en hun ouders bij aanvang van de cursus bekend gemaakt.

2.2 Schoolexamen

2.2.1 Het eindexamen bestaat per vak uit een schoolexamen of een centraal examen of beide.

2.2.2 Het schoolexamen omvat tenminste die exameneenheden/domeinen, die niet in het centraal examen worden getoetst. Het schoolexamen heeft een afsluitend karakter.

2.2.3 In de specifieke examenbeschrijvingen per vak, zoals deze in opdracht van het ministerie worden opgesteld, is aangegeven welke exameneenheden/domeinen in het schoolexamen en welke in het centraal examen worden of kunnen worden getoetst. Exameneenheden/domeinen, die in het centraal examen worden geëxamineerd kunnen ook worden opgenomen in het schoolexamen.

2.2.4 Deelname aan de geplande toetsen uit het PTA is verplicht.

2.2.5. Het inleveren van werk behorend bij een praktische opdracht op of voor de deadline is verplicht.

2.2.6 Het afgerond hebben van het schoolexamen geldt als voorwaarde voor toelating aan het centraal examen in het betreffende vak.

2.2.7 Vakken waarvoor geen cijfer wordt gegeven, moeten voor aanvang van het eerste tijdvak worden afgerond.

2.2.8 Van elke kandidaat wordt een schoolexamendossier aangelegd.

2.3 Versneld examen doen

Conform artikel 2.56 WVO 2020 is het mogelijk voor leerlingen om toegelaten te worden tot het centraal examen in een eerder leerjaar:

2.3.1 Het bevoegd gezag kan een leerling uit het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar toelaten tot het centraal examen in één of meer vakken, niet zijnde alle vakken van het eindexamen.

2.3.2 Bij toepassing van het eerste lid wordt het schoolexamen in dat vak of die vakken afgesloten voordat in dat leerjaar het centraal examen in dat vak of die vakken aanvangt.

2.3.3 Artikel 3.34, lid 5 en artikel 3.35, lid 7 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 zijn van overeenkomstige toepassing.

2.3.4 Indien toepassing wordt gegeven aan het eerste lid, wordt het derde tijdvak aansluitend aan het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar afgenomen door het College voor toetsen en examens.

2.3.5 Indien de leerling in één of meer vakken centraal examen heeft afgelegd in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar en niet is bevorderd tot het volgende leerjaar, vervallen de met dit centraal examen of deze centrale examens behaalde resultaten.

2.3.6 Met een kandidaat die voor deze regeling in aanmerking komt, worden de aanvullende regelingen uit het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 doorgenomen.

2.3.7 Indien de kandidaat in aanmerking wil komen voor deze regeling moet hij zich melden bij de examensecretaris en de vakdocent.

2.3.8 Om in aanmerking te komen voor versneld examen voor een vak, moet er een positief advies zijn van de lesgevende docent.

2.4 Examen op hoger niveau

Conform artikel 2.53 van de WVO 2020 mag een kandidaat die is ingeschreven voor de schoolsoort havo, mavo, vbo-eindexamen afleggen in vervangende vakken van een hoger niveau dan de schoolsoort of leerweg van zijn inschrijving. De school stelt hier regels over op.

2.4.1 Om in aanmerking te komen voor een examen op een hoger niveau voor een vak, moet er een positief advies zijn van de school.

2.4.2 Om in aanmerking te komen voor een examen op een hoger niveau voor een vak, moet er een gesprek zijn geweest met de examensecretaris. Hierbij worden de organisatorische gevolgen voor zover mogelijk in kaart gebracht. Denk hierbij aan meerdere examens op een dag.

2.4.3 Voor aanvang van tijdvak 1 mag de kandidaat beslissen om alsnog het examen op het geëigende niveau te doen.

2.4.4 Indien een kandidaat gebruik heeft gemaakt van de mogelijkheid tot het afleggen van het eindexamen in een vak op hoger niveau dan het niveau van de schoolsoort of leerweg van een inschrijving, kan gebruik gemaakt worden van de terugvaloptie, waarbij de kandidaat in het betreffende vak alsnog het eindexamen aflegt van die schoolsoort of leerweg.

a. Het uitgangspunt is dat het schoolexamencijfer blijft staan.

b. De directeur stelt de kandidaat in de gelegenheid in het betreffende vak alsnog het eindexamen af te leggen op het geëigende niveau. Dit is geen herkansing. Dus het recht op herkansing blijft bestaan.

2.5 Aangepast examen doen

Conform artikel 3.54 t/m 3.56 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 kan de directeur een afwijkende wijze van examineren toestaan:

2.5.1 bepalingen in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt voldaan.
Hij doet hiervan zo spoedig mogelijk mededeling aan de Inspectie.

2.5.2 De examencommissie geeft toestemming voor voorzieningen bij examens en afwijkende vormen van examinering.

2.5.3 Tenzij sprake is van een objectief waarneembare lichamelijke handicap, geldt ten aanzien van de in het eerste lid bedoelde aangepaste wijze van examineren dat:

a. er een deskundigenverklaring is die door een ter zake kundige psycholoog, orthopedagoog, neuroloog of psychiater is opgesteld;

b. de aanpassing, voor zover betrekking hebbend op het centraal examen, in ieder geval kan bestaan uit een verlenging van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten;

c. een andere aanpassing kan slechts worden toegestaan voor zover daartoe in de onder a. genoemde deskundigenverklaring ten aanzien van betrokkene een voorstel wordt gedaan dan wel indien de aanpassing aantoonbaar aansluit bij de begeleidingsadviezen, vermeld in die deskundigenverklaring.

2.5.4 Het bevoegd gezag kan in verband met onvoldoende beheersing van de Nederlandse taal afwijken van de voorschriften gegeven bij of krachtens dit besluit, ten aanzien van een kandidaat die met inbegrip van het schooljaar waarin hij eindexamen aflegt, ten hoogste zes jaren onderwijs in Nederland heeft gevolgd en voor wie het Nederlands niet de moedertaal is. De in de eerste volzin bedoelde afwijking kan betrekking hebben op:

a. het vak Nederlandse taal en literatuur;

b. het vak Nederlandse taal;

c. enig ander vak waarbij het gebruik van de Nederlandse taal van overwegende betekenis is.

2.5.5 De in het derde lid bedoelde afwijking bestaat voor zover betrekking hebbend op het centraal examen slechts uit een verlenging

van de duur van de desbetreffende toets van het centraal examen met ten hoogste 30 minuten en het verlenen van toestemming tot het gebruik van een verklarend woordenboek der Nederlandse taal.

2.5.6 Van elke afwijking op grond van het derde en vierde lid wordt mededeling gedaan aan de Inspectie.

2.5.7 Gespreid examen doen. Het bevoegd gezag kan, de Inspectie gehoord, toestaan dat een examenkandidaat die in het laatste leerjaar langdurig ziek is of die lange tijd ten gevolge van een bijzondere, van zijn wil onafhankelijke, omstandigheid niet in staat is geweest het onderwijs in alle eindexamenvakken gedurende het laatste leerjaar te volgen, het centraal examen en in voorkomend geval het schoolexamen, voor een deel van de vakken in het ene schooljaar en voor het andere deel in het daarop volgende schooljaar aflegt. In dat geval wordt het eindexamen in een vak in het eerste of in het tweede van deze schooljaren afgesloten.

2.6 Schoolexamendossier

2.6.1 Van elke kandidaat wordt een schoolexamendossier aangelegd. Dit bevat de behaalde beoordelingen en cijfers voor uit het schoolexamen voortvloeiende verplichtingen.

2.6.2 Aan het eind van elk voorexamenjaar worden de beoordelingen van het schoolexamen vastgesteld en aan de kandidaat kenbaar gemaakt.

2.6.3 Als formele afronding van het schoolexamen ontvangt de kandidaat een overzicht per vak van de resultaten van alle onderdelen en de eindbeoordeling van het schoolexamen, getekend door de directeur en de examensecretaris. De kandidaat tekent voor ontvangst.

2.7 Afname van het centraal examen

Het centraal examen wordt afgenomen conform de WVO 2020 en het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

2.7.1

2.7.2 Indien door onvoorziene omstandigheden het centraal examen in een of meer vakken aan een of meer scholen niet op de voorgeschreven wijze kan worden afgenomen, besluit Onze Minister op welke wijze wordt gehandeld.

2.7.3 Een kandidaat kan slechts aan het centraal examen deelnemen als:

a. het schoolexamen van alle vakken is afgesloten, en

b. alle programmaonderdelen met een vereiste kwalificatie, zoals opgenomen in het PTA zijn afgesloten.

2.8 Beoordeling eindexamen

2.8.1 Conform artikel 3.13 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het cijfer van het schoolexamen uitgedrukt in een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 of beoordeeld met een ‘voldoende’ of ‘goed’. Indien in een vak tevens centraal examen wordt afgelegd, wordt een cijfer uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 gebruikt met de daartussen liggende cijfers met 1 decimaal.

2.8.2 Conform artikel 3.32 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 wordt het eindcijfer van het eindexamen uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Indien de uitkomst van de berekening niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond.

2.8.3 De eindbeoordeling voor alle vakken van het eindexamen wordt óf uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10, óf met de aanduiding ‘goed’ of ‘voldoende’, óf met de aanduiding ‘naar behoren’.

2.8.4 Als in een vak geen centraal examen kan worden afgelegd, is het schoolexamencijfer tevens het eindcijfer van het eindexamen in dit vak. Voor de vakken van het combinatiecijfer gaat de berekening zoals vastgelegd in schooleigen deel van dit reglement.

2.8.5 Het centraal examenwerk wordt tenminste zes maanden na afname bewaard op school.

2.8.6 De directeur draagt er zorg voor dat een volledige set van de bij de centrale examens gebruikte opgaven gedurende tenminste zes maanden na de vaststelling van de uitslag bewaard blijft in het archief van de school.

2.9 Vaststelling uitslag

2.9.1 De directeur en de examensecretaris stellen de uitslag vast met inachtneming van het bepaalde in artikel 3.34 en artikel 3.35 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

2.9.2 De directeur en de examensecretaris stellen uit alle eindbeoordelingen van de vakken en overige programmaonderdelen waarin de kandidaat examen heeft afgelegd een lijst op, zodanig dat de op deze lijst vermelde vakken een eindexamen vormen als bedoeld in artikel 3.1 t/m 3.7 van het Uitvoeringsbesluit WVO 2020.

2.9.3 Indien dat mogelijk en nodig is om de kandidaat te laten slagen betrekken de directeur en de examensecretaris een of meer eindbeoordelingen van de vakken niet bij de bepaling van de uitslag.

2.9.4 Voor de uitslagbepaling per afdeling verwijzen we naar de landelijke slagingsnormen. Zie hiervoor de bijlagen.

2.10 Herexamen

2.10.1 De examenkandidaat kan voor één vak van het eindexamen waarin hij centraal examen heeft afgelegd, in het tweede of, indien artikel 3.29, eerste lid, van het uitvoeringsbesluit van toepassing is, het derde tijdvak, opnieuw deelnemen aan het centraal examen of aan het cspe.

2.10.2 Voor een aantal vakken kan het te verwachten aantal deelnemers voor het tweede tijdvak zo klein zijn dat het efficiënter is het centraal examen voor het tweede tijdvak centraal te organiseren en het net zoals het derde tijdvak door het College voor Toetsen en Examens te laten afnemen. Het College is verantwoordelijk voor de afname en de correctie. De school blijft voor de verdere afhandeling van het examen verantwoordelijk.

2.10.3 Bij het eindexamen vmbo basisberoepsgerichte leerweg en kaderberoepsgerichte leerweg kan de examenkandidaat ook opnieuw deelnemen aan het cspe dat door het bevoegd gezag aansluitend aan het eerste tijdvak of in het tweede tijdvak wordt afgenomen.

2.10.4 De herkansing van het cspe bestaat uit het opnieuw afleggen van deze toets of van een of meer onderdelen daarvan.

2.10.5 De examenkandidaat deelt de directeur voor een door deze laatste te bepalen dag en tijdstip schriftelijk mee dat hij gebruik maakt van het recht van herkansing, bedoeld in het eerste of tweede lid.

2.10.6 Een kandidaat die het volledige eindexamen aflegt in een jaar heeft één herkansingsmogelijkheid. Een kandidaat die versneld examen of examen op een hoger niveau doet heeft ook één herkansingsmogelijkheid. Een kandidaat die gespreid examen doet heeft per schooljaar maximaal één herkansingmogelijkheid.

2.10.7 Het hoogste cijfer voor een vak, behaald bij het centraal examen of de herkansing, is het definitieve cijfer van het centraal examen in dat vak.

2.10.8 Na afloop van de herkansing in het laatste leerjaar stelt de directeur de uitslag definitief vast en maakt deze schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

2.10.9 Na afloop van een herkansing in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar maakt de directeur het definitieve cijfer schriftelijk aan de examenkandidaat bekend.

2.11 Diploma en cijferlijst

2.11.1 De directeur reikt aan elke kandidaat die het eindexamen volledig heeft afgelegd een lijst uit waarop zijn vermeld: de cijfers van de vakken van het schoolexamen, hierbij inbegrepen de beoordelingen van de vakken culturele en kunstzinnige vorming en lichamelijke opvoeding en de titel van het profielwerkstuk alsmede de beoordeling, de cijfers voor het centraal examen, de eindcijfers voor de examenvakken, alsmede de uitslag van het eindexamen.

2.11.2 De directeur reikt aan elke voor het eindexamen geslaagde

kandidaat een diploma uit, waarop alle vakken zijn vermeld die bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken. Duplicaten van diploma's mogen niet worden uitgereikt. Diploma's en cijferlijsten zijn ook te vinden in het diplomaregister van DUO.

2.11.3 Indien een kandidaat examen heeft afgelegd in meer dan het voorgeschreven aantal vakken worden de eindcijfers van de vakken die niet bij de bepaling van de uitslag zijn betrokken vermeld op de cijferlijst, tenzij de kandidaat daartegen bezwaar heeft.

2.11.4 De directeur verstrekt een voorlopige cijferlijst aan de examen-kandidaat die:

a. 1. in het voorlaatste of direct daaraan voorafgaande leerjaar een centraal examen of een afsluitend schoolexamen in een of meer vakken heeft afgelegd, voor zover de cijfers niet vervallen zijn op grond van 2.3.5.
   2. het gespreid examen bedoeld in artikel 3.56 van het uitvoeringsbesluit WVO 2020 aflegt.

b. vervolgens de school verlaat zonder het eindexamen te voltooien.

2.12 Gegevensverstrekking aan minister en Inspecteur

Zo spoedig mogelijk na de vaststelling van de uitslag stuurt het bevoegd gezag aan het ministerie en aan de Inspectie een lijst met de in het Uitvoeringsbesluit WVO 2020 vermelde vereiste gegevens.

2.13 Maatregelen in het geval van onregelmatigheden

2.13.1 Indien een kandidaat zich bij een onderdeel van het eindexamen of bij een aanspraak op ontheffing aan een onregelmatigheid schuldig maakt of heeft gemaakt kan de directeur maatregelen nemen[3].

2.13.2 Alvorens een beslissing wordt genomen, vergaart de directeur de nodige kennis omtrent de relevante feiten en de af te wegen belangen en wordt de kandidaat gehoord. Deze kan zich in dit gesprek bij laten staan door zijn ouders. Van dit gesprek wordt een notitie gemaakt.

2.13.3 De directeur kan, alvorens een beslissing te nemen, advies inwinnen bij de examencommissie. Een lid van de examencommissie dat betrokken is bij de kwestie maakt tijdelijk geen deel uit van de examencommissie.

2.13.4 De maatregelen bedoeld in het eerste lid, die al dan niet in combinatie met elkaar genomen kunnen worden, zijn:

a. het toekennen van het cijfer 1 voor een toets van het schoolexamen of het centraal examen;
b. het ontzeggen van deelname of verdere deelname aan een of meer toetsen van het schoolexamen of het centraal examen;
c. het ongeldig verklaren van één of meer toetsen van het reeds afgelegde deel van het schoolexamen of het centraal examen;
d. het bepalen dat het diploma en de cijferlijst slechts kunnen worden uitgereikt na een hernieuwd examen in door de directeur aan te wijzen onderdelen. Indien het hernieuwd examen, bedoeld in de vorige volzin, betrekking heeft op één of meer onderdelen van het centraal examen legt de kandidaat dat examen af in het volgende tijdvak van het centraal examen.

2.13.5 De beslissing waarbij een in het eerste lid bedoelde maatregel wordt genomen, wordt tegelijkertijd in afschrift toegezonden aan de Inspectie en, indien de kandidaat minderjarig is, aan de wettelijke vertegenwoordigers van de kandidaat.

[3]Onder een onregelmatigheid kan onder andere verstaan worden: plagiaat, fraude, afkijken, ongeoorloofd gebruik van hulpmiddelen, zoals mobiele telefoon, dragen van een smartwatch, ongeoorloofde absentie of enige andere vorm van oneigenlijk handelen. Deze lijst is niet limitatief.

2.13.6 De examenkandidaat of diens ouders kunnen tegen een beslissing van de directeur van de school voorziening vragen (in beroep gaan) bij de door het bevoegd gezag van de school ingestelde commissie van beroep voor de eindexamens.

Binnen de Cedergroep bestaat de commissie uit drie leden. De adviseur Onderwijs & Kwaliteit en de bestuurssecretaris van de Cedergroep nemen roulerend één plaats als voorzitter binnen de commissie in. De overige twee plaatsen worden roulerend vervuld door twee examensecretarissen. De examensecretaris van de school waar de kandidaat leerling is, kan nooit zitting nemen in die commissie. Ook mag de directeur geen deel van de commissie uitmaken.

De samenstelling van de commissie van beroep is als volgt: dhr. E. Azan, mevr. D. Hovinga-Block, mevr. F. Léautaud, mevr. T. Pasma, dhr. R.R. Rombeek, dhr. R. Tieman, dhr. M.H. Velthuijsen, mevr. A. Videler, dhr. Y. Zerri.

De commissie van beroep heeft als (post)adres:
Commissie van beroep voor de eindexamens
Pandora 1-2, 1183 KK Amstelveen, secretariaat@cedergroep.nl

Een beroep kan bij de commissie van beroep voor de eindexamens worden ingediend via het emailadres secretariaat@cedergroep.nl met cc naar de examensecretaris van de eigen school.

2.13.7 In overeenstemming met artikel 2.64 van de WVO 2020 kan binnen 5 dagen, met ingang van de dag na die waarop de beslissing aan de leerling is uitgereikt of toegezonden een verzoek (beroepschrift) worden ingediend bij de Commissie van Beroep voor de eind-examens. De commissie stelt een onderzoek in en beslist binnen twee weken na ontvangst van het beroepsschrift. Deze termijn kan door de commissie met ten hoogste twee weken worden verlengd.

2.13.8 De Commissie van Beroep voor de eindexamens stelt bij haar beslissing zo nodig vast op welke wijze de examenkandidaat alsnog in de gelegenheid zal worden gesteld het eindexamen geheel of gedeeltelijk af te leggen.

2.13.9 De commissie deelt haar beslissing schriftelijk mede aan de examenkandidaat en zijn ouders en in afschrift aan de directeur en aan de inspectie.

HLZ havo vwo

Leden examencommissie
Dhr. drs. R.R. Rombeek, examensecretaris / voorzitter examencommissie
Mevr. drs. C.E. van Baar, afdelingsleider VWO
Mevr. drs V. van Paridon, afdelingsleider HAVO

Examensecretaris
Dhr. drs. R.R. Rombeek

3. Bepalingen schoolexamen

Dit deel is alleen voor het HLZ.

3.1 Beoordeling schoolexamen

3.1.1. Onderdelen van het schoolexamen havo en vwo kunnen worden getoetst of beoordeeld in en vanaf het vierde leerjaar. In het PTA wordt van elk onderdeel aangegeven hoe het wordt beoordeeld. Dit kan zijn óf met een getal uit een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10 met de daartussen liggende cijfers met (afgekapt) 1 decimaal, óf met een van de kwalificaties 'goed' of 'voldoende'. Van iedere beoordeling van een programmaonderdeel stelt de examinator de kandidaat zo spoedig mogelijk in kennis. De kandidaat heeft het recht van inzage in het gemaakte werk.

3.1.2. De toetsen met open en/of gesloten vragen, de praktische opdrachten en mondelingen worden becijferd volgens een schaal van cijfers lopende van 1 tot en met 10, gebaseerd op een maximale score (M) berekend volgens de formule C= S/M x 9 + N, waarin S de score is van de kandidaat en N een getal van minimaal 1. Indien N een getal hoger dan 1 is, blijft het maximaal te behalen cijfer 10.

3.1.3. Een handelingsdeel moet minstens met 'voldoende' afgerond worden. Wanneer hier niet aan voldaan is, kan er geen eindcijfer voor het schoolexamen worden vastgesteld.

3.1.4. Vooraf wordt vastgesteld welke beoordelingscriteria ten grondslag liggen aan een praktische opdracht en aan het examendossier.

3.1.5. Het vak lo moet voldoende of goed worden afgesloten.

3.1.6. Het eindcijfer voor alle vakken van het eindexamen wordt uitgedrukt in een geheel cijfer uit de reeks 1 tot en met 10. Dit geldt ook voor het profielwerkstuk.

3.1.7. De rector bepaalt het eindcijfer op het rekenkundig gemiddelde van het cijfer voor het SE en het cijfer voor het CSE. Indien de uitkomst van de berekening van vakken met zowel een schoolexamen als een centraal examen niet een geheel getal is, wordt dat getal indien het eerste cijfer achter de komma een 4 of lager is, naar beneden afgerond en indien dat cijfer een 5 of hoger is, naar boven afgerond. Voor vakken die alleen een schoolexamen hebben, geldt een afwijkende afrondingsregel: hier wordt in 2 stappen afgerond, d.w.z. eerst op de nabij liggende tiende en vervolgens op een geheel getal.

3.1.8. Als in een vak alleen een schoolexamen is gehouden, is het cijfer voor het schoolexamen ook het eindcijfer.

3.1.9 Praktische opdrachten en handelingsdelen moeten ingeleverd dan wel afgerond zijn voor de door de docent vermelde deadline. Als hier niet aan voldaan wordt, dan zal de docent eerst met de betreffende kandidaat een nieuwe deadline vaststellen. Hiervan worden leerjaarcoördinator, examencommissie en de ouders van de betreffende kandidaat op de hoogte gebracht. Als ook deze nieuwe deadline niet gehaald wordt, treedt artikel 2.13 in werking.

3.2 Beroepsmogelijkheid schoolexamen

3.2.1 Tegen becijfering, beoordeling en omstandigheden die het afleggen van de toets nadelig hebben beïnvloed, is beroep mogelijk.

3.2.2 Een kandidaat en/of ouders en verzorgers kan/kunnen uiterlijk vijf schooldagen na het vernemen van een becijfering en beoordeling schriftelijk beroep aantekenen bij de voorzitter van de examencommissie.

3.2.3 De examencommissie hoort de examinator en de kandidaat.

3.2.4 De examinator van een kandidaat die beroep heeft ingesteld, stelt de voorzitter van de examencommissie een exemplaar van de desbetreffende opdracht en het correctiemodel ter beschikking, en ook het gemaakte werk. Als het beroep een onderdeel betreft waarvan de kandidaat stukken moet bewaren, dan is de kandidaat verantwoordelijk voor het ter beschikking stellen van het naar het oordeel van de commissie noodzakelijke materiaal.

3.2.5 De examencommissie doet een uitspraak en brengt de examinator en de kandidaat, of, als deze minderjarig is, de ouders hiervan schriftelijk op de hoogte.

3.2.6 Tegen de uitspraak van de examencommissie is beroep mogelijk. Een kandidaat en/of ouders en verzorgers kan/kunnen uiterlijk vijf schooldagen na het vernemen van de uitspraak van de examencommissie schriftelijk beroep aantekenen bij de rector. De rector doet vervolgens een bindende uitspraak.

3.3 Verhindering bij het examen

3.3.1 Als een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of een daartoe gemachtigde functionaris, een onderdeel van het SE niet kan doen op het daarvoor vastgestelde tijdstip, dan wordt de kandidaat in de gelegenheid gesteld het desbetreffende onderdeel alsnog af te leggen. Zie ook artikel 3.4.6. Indien een reden als niet geldig wordt beoordeeld, treedt artikel 2.13 in werking.

3.3.2. Als een kandidaat om een geldige reden, ter beoordeling van de rector of een daartoe gemachtigde functionaris, is verhinderd bij 1 of meer toetsen in het eerste tijdvak van het CE tegenwoordig te zijn, wordt hem in het tweede tijdvak de gelegenheid gegeven het CE te voltooien. Wanneer een kandidaat ook dan verhinderd is of het CE niet kan voltooien, wordt hij in de gelegenheid gesteld in het derde tijdvak ten overstaan van de staatsexamencommissie zijn eindexamen te voltooien.

3.3.3. Bij ziekte moet VOORAFGAAND aan het begin van het examen-onderdeel (PO's, SE's en CE) de afdelingsleider of leerjaarcoördinator telefonisch of per mail worden gewaarschuwd. Indien afmelding per mail plaatsvindt, moet een telefoonnummer waarop kan worden teruggebeld genoteerd worden. N.B. 'Als er geen ziekmelding is binnengekomen, betekent dit dat er sprake is van ongeoorloofde absentie. Dit wordt behandeld als een onregelmatigheid (zie artikel 2.13).

3.3.4. De school is bevoegd na contact met de ouders een controlerend arts in te schakelen. De kosten hiervan zijn voor rekening van de ouders.

3.3.5. De kandidaat die op grond van ziekte of dringende persoonlijke omstandigheden een examen niet kan maken, kan dit examen inhalen als de reden tevoren akkoord is bevonden door een lid van de examencommissie. In het algemeen moet het schoolexamen ingehaald worden voor het volgende SE. De vorm van het in te halen onderdeel is niet per se dezelfde als die van het oorspronkelijke onderdeel. N.B. Het afleggen van een rij-examen kan nooit reden zijn om niet aan een schoolexamen deel te nemen.

3.3.6. Als een kandidaat tijdens de toets onwel wordt, meldt deze zich bij de surveillant en levert het gemaakte werk in. Wanneer aan een toets begonnen is, wordt het gemaakte werk in principe beoordeeld en telt het cijfer volwaardig mee. Alleen in zeer uitzonderlijke gevallen kan van die regel afgeweken worden.

3.3.7. In speciale gevallen beslist de voorzitter van de examencommissie.

3.4 Herkansingen schoolexamen en centraal examen

3.4.1 Herkansingen in de voorexamenklas (voor h4, v5) vinden plaats aan het einde van het schooljaar.

3.4.2 Een kandidaat uit de voorexamenklas krijgt per schooljaar twee herkansingen voor de PTA-toetsen die in dit schooljaar als herkansbaar staan vermeld. Per vak mag maximaal één herkansing worden aangevraagd. Een kandidaat verliest één herkansing indien hij meer dan vijf keer ongeoorloofd absent is geweest.

3.4.3 Herkansingen in de examenklas (voor h5 en v6) vinden telkens direct plaats na iedere SE-week. Een kandidaat krijgt per periode één herkansing voor de toetsen die in deze periode als herkansbaar staan vermeld, mits hij in deze periode niet vaker dan vijf keer ongeoorloofd absent is geweest (art. 3.4.9). Daarnaast heeft iedere examenkandidaat recht op een extra herkansing na SE-3. Na SE-3 kan de kandidaat één van de herkansingen naar keuze uit SE-1, SE-2 of SE-3 aanvragen, met dien verstande dat een SE dat al een keer is herkanst niet nogmaals kan worden herkanst.

3.4.4 Als een kandidaat nog een toets moet inhalen dan komt dit in plaats van een herkansingsmogelijkheid. Er komt dan een herkansingsmogelijkheid te vervallen. De examencommissie heeft het recht in uitzonderingsgevallen hiervan af te wijken.

3.4.5 Een kandidaat die geen gebruik maakt van een herkansing aan het eind van een schooljaar, na SE-1 of na SE-2 kan deze ongebruikte herkansing niet op een later tijdstip alsnog inzetten.

Schematisch overzicht van de herkansings-momenten: Herkansingsmoment	Aantal herkansingen	Opmerking
eind h4/v5	2x	herkansbare PTA toetsen uit h4/v5
na SE-1	1x	uit SE-1
na SE-2	1x	uit SE-2
na SE-3	2x	1 uit SE-3 / 1 uit SE-1, SE-2 of SE-3

3.4.6 Een toets die door de kandidaat is ingehaald kan niet worden herkanst.

3.4.7 In bijzondere gevallen kan de examencommissie aan een kandidaat een hoger aantal herkansingen toestaan. De examencommissie stelt de inspectie hiervan in kennis, onder vermelding van de bijzondere redenen van de verhoging.

3.4.8 Het hoogste van de cijfers behaald bij de herkansing en de eerder afgelegde toets of praktische opdracht geldt als definitief cijfer voor die toets of praktische opdracht. Dit geldt ook voor de herkansing van het CE.

3.4.9 Ten aanzien van handelingsdelen is de kandidaat verplicht de uitwerking zodanig bij te stellen of aan te vullen om het naar behoren te verkrijgen.

3.4.10 Het recht op herkansing is geen onvervreemdbaar recht. Naar aanleiding van bijzondere omstandigheden (bijv. ongeoorloofde absenties) in de voorbereiding van de betreffende SE-periode of een maatregel genoemd in artikel 2.13.4d kan de examencommissie besluiten een kandidaat uit te sluiten voor een herkansing.

3.4.11 Er is sprake van ongeoorloofde absenties, als absenties niet binnen de gestelde termijn op school verantwoord zijn.

3.4.12 Tot een half uur na aanvangstijd wordt de kandidaat tot een schriftelijk examen toegelaten. De eindtijd van het examen blijft hetzelfde. Wanneer de limiet van een half uur wordt overschreden, betekent dit dat inhalen op een ander moment plaatsvindt en wordt geteld als herkansing.

3.4.13 Afwezigheid bij een SE betekent dat de betreffende toets(en) alleen ingehaald en niet herkanst kan (kunnen) worden.

Procedure aanvragen herkansing

3.4.14 De leerlingen moeten hun herkansingen vóór de gestelde deadline aanvragen via de ELO.

3.4.15 Herkansingen vinden uitsluitend op de aangegeven data plaats. Zowel bij geoorloofde als ongeoorloofde absentie op de aangegeven data vervalt het recht op de desbetreffende herkansingen.

3.4.16 De vorm van de herkansing is niet per se dezelfde als die van het oorspronkelijke onderdeel.

3.4.17 De examencommissie heeft het recht in uitzonderings-gevallen af te wijken van het bovenstaande.

3.5 Organisatorische onregelmatigheden

3.5.1 Wanneer zich in de uitvoering van een onderdeel van het schoolexamen een organisatorische onregelmatigheid voor-doet dan heeft de directeur vijf schooldagen na vaststelling van deze onregelmatigheid door de examencommissie de tijd om deze onregelmatigheid te herstellen door het betreffende onder-deel, geheel of gedeeltelijk, definitief ongeldig te verklaren.

3.5.2 Het in artikel 3.5.1 genoemde onderdeel uit het schoolexamen dient dan onherroepelijk door (een deel van) de leerling(en) opnieuw te worden afgelegd.

3.5.3 De directeur de voorgevallen organisatorische onregelmatigheid en de daaruit volgende herstelmaatregel aan de Inspecteur van het Onderwijs en de betreffende kandidaten en aan hun ouders.

4. Profiel-werkstuk en beoordeling

Dit deel is alleen voor het HLZ.

4.1 Profielwerkstuk

4.1.1 Het SE omvat mede een profielwerkstuk. Het profielwerkstuk is een werkstuk, de presentatie daaronder begrepen, waarin op geïntegreerde wijze kennis, inzicht en vaardigheden aan de orde komen die van betekenis zijn in het/de door de kandidaat gekozen profiel(en).

4.1.2 Het profielwerkstuk heeft betrekking op tenminste één groot vak. (Havo 320 uur, VWO 440 uur). Dit hoeft niet per se een vak uit het profieldeel te zijn. Het moet wel een vak zijn dat de leerling volgt.

4.1.3 Het profielwerkstuk is in principe een samenwerkingsopdracht van twee leerlingen.

4.1.4 De docentenbegeleidingsgroep PWS beoordeelt het werkstuk en de presentatie. Dit cijfer is onderdeel van het combinatiecijfer. Zie artikel 4.3. Wanneer duidelijk is gebleken dat een leerling binnen een groep zich niet actief heeft ingezet, zal deze een lager cijfer krijgen dan de andere leerling in deze groep.

4.1.5 Het cijfer en het onderwerp van het profielwerkstuk worden apart vermeld op de cijferlijst.

4.1.6 De beoordeling omvat het plan van aanpak, de ontwikkelingsfasen, mede vastgelegd in het logboek, het eindproduct en de presentatie daarvan.

4.1.7 Ten behoeve van het maken van een profielwerkstuk worden de kandidaten vooraf richtlijnen en beoordelingscriteria ter hand gesteld voor het maken van een profielwerkstuk en de data waarop onderdelen ingeleverd moeten worden.

4.2 Aanvullende bepalingen schoolexamendossier

4.2.1 Het examendossier wordt gevormd door de binnen het PTA omschreven toetsen, praktische opdrachten, mondelingen en handelingsdelen, het profielwerkstuk, ook door de respectievelijke beoordelingsoverzichten, de diverse voortgangsrapportages, en ook verder in dit artikel genoemde onderdelen.

4.2.2 Alle cijfers en andere beoordelingen die deel uitmaken van het SE, dienen voor akkoord te worden getekend op een vastgelegd moment voor de aanvang van het CSE.

4.2.3 De examinator bewaart tot een half jaar nadat een examenkandidaat de school verlaten heeft een exemplaar van de opgaven van elke voor het SE meetellende toets of praktische opdracht, samen met de wijze waarop de beoordeling tot stand is gekomen, alsmede het door de leerling gemaakte werk.

4.2.4 De kandidaat is houder van het profielwerkstuk. Een kopie van het profielwerkstuk wordt de beoordelaar ter hand gesteld. De beoordelaars van de profielwerkstukken leggen schriftelijk hun beoordeling vast volgens een aangegeven richtlijn.

4.2.5 De handleiding profielwerkstukken dient te worden gevolgd.

4.2.6 Bij het inleveren van handelingsdelen en praktische opdrachten is de leerling zelf verantwoordelijk voor een bewijs van inleveren (bijv. mail, handtekening o.i.d.)

4.2.7 Indien een kandidaat een of meer beoordeelde of nog te beoordelen onderdelen van het examendossier niet kan overleggen, dan worden deze onderdelen als niet voltooid beschouwd. Van alle onderdelen wordt verwacht dat de kandidaat over een kopie-exemplaar beschikt!

4.2.8 Als een kandidaat meent een onderdeel van een dossier al te hebben afgerond, maar de examinator bestrijdt dit, dan wordt overeenkomstig artikel 4.2.7 gehandeld.

4.3 Het combinatiecijfer

4.3.1 Het combinatiecijfer is een cijfer dat bestaat uit vier onderdelen: godsdienst, maatschappijleer, ckv en het profielwerkstuk. De cijfers hiervoor worden apart vermeld op de cijferlijst. (Zie 3.1.7. voor de afronding van het cijfer van deze 4 vakken)

4.3.2 Voor vwo-leerlingen die doorstromen vanuit havo 5, gevolgd op het HLZ, bestaat het combinatiecijfer uit één onderdeel: het profielwerkstuk.

4.3.3 Voor vwo-leerlingen die doorstromen vanuit havo 5, gevolgd op een andere school, bestaat het combinatiecijfer uit twee onderdelen: godsdienst en het profielwerkstuk.

4.3.4 Elk vak telt even zwaar mee.
4.3.5 Geen van de onderdelen mag lager zijn dan een 4.
4.3.5 Het combinatiecijfer is het afgeronde cijfer volgens de examenregeling (i.e. 6,49 wordt een 6,0).

4.4 Afronding van het schoolexamen

4.4.1 Een kandidaat heeft het SE afgerond, als:
a. het vak lo is beoordeeld met voldoende of goed;
b. de praktische opdrachten en toetsen van de vakken uit het algemene gedeelte als aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting zijn afgelegd en daarom voor deze vakken een eindcijfer is verkregen;
c. de vakken van het door de kandidaat gekozen profiel zijn getoetst als aangegeven in het programma van toetsing en afsluiting;
d. de handelingsdelen van de door de kandidaat gevolgde vakken naar behoren zijn afgerond.
e. Havoleerlingen zonder wiskunde het schoolexamen Rekenen hebben afgelegd. Het behaalde resultaat hiervan telt niet mee in de slaag- en zakregeling.

4.4.2 De vakken waarvoor geen cijfer wordt vastgesteld moeten uiterlijk zijn afgesloten op een datum die ligt uiterlijk 10 dagen voor aanvang van het eerste tijdvak.

5. Afstromen, opstromen en instromen

Dit deel is alleen voor het HLZ.

5.1 Bij tussentijds afstromen, opstromen of instromen zal de kandidaat in de meeste gevallen toetsen uit het PTA moeten inhalen.

5.2 Voorwaarde is dat gedurende de PTA-periode alle eindtermen zijn getoetst.

5.3 In het geval van af- of opstromen, worden alle gemaakte PTA-onderdelen nagekeken met het passaende correctiemodel.

5.4 De afdelingsleider, examensecretaris of leerjaarcoördinator neemt contact op met de vakdocent(en) over mogelijke deficiënties en over een advies voor het inhalen van deficiënties.

5.5 De afdelingsleider, examensecretaris of leerjaarcoördinator bespreekt met de kandidaat de wijze waarop en het tijdpad waarin de deficiënties moeten worden ingehaald. Er wordt voor de kandidaat een PTA op maat opgesteld.

5.6 De examencommissie kan in zeer bijzondere gevallen afwijken van bovenstaande.

Bijlage

Bijlage 1 - Beschrijving van de taken van de examensecretaris

Bijlage 2 - Landelijke slagingsnormen

Herexamen CE

Bijlage 3 – De organisatie tijdens het SE en CE

Bijlage 4 – Rooster CE / toegestane hulpmiddelen

Bijlage 1 - beschrijving van de taken van de examensecretaris

In het Examenbesluit VO worden de volgende taken van de examensecretaris genoemd:

- het ondersteunen van de directeur bij het organiseren en afnemen van het eindexamen;
- het ondersteunen van de directeur bij de uitvoering van het examenreglement en het PTA;
- het verstrekken van overzichten van de schoolexamenresultaten;
- het (samen met de directeur) tekenen van de overzichten en de eindbeoordeling van het schoolexamen;
- het (samen met de directeur) vaststellen van de uitslag van het eindexamen;
- het (samen met de directeur) tekenen van de diploma's en cijferlijsten.

NB het examenbesluit VO vermeldt dat de directeur een taakomschrijving voor de examensecretaris vaststelt, waar in ieder geval bovengenoemde taken in vermeld staan, en deze aan het bevoegd gezag, de examensecretaris en aan de examencommissie overlegt.

Bijlage 2 - Landelijke slagingsnormen

Een examenkandidaat vwo is geslaagd als:

- het gemiddelde CE-cijfer van alle vakken 5,5 of hoger is,
- voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf als eindcijfer is behaald,
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
- geen eindcijfer lager is dan een 4. Het combinatiecijfer en de losse eindcijfers in het combinatiecijfer tellen mee voor deze regel,
- voor lichamelijke opvoeding de kwalificatie "voldoende" of "goed" is behaald.

Een examenkandidaat vwo is in alle overige gevallen dan hierboven beschreven gezakt.

Een examenkandidaat havo is geslaagd als:

- het gemiddelde CE-cijfer van alle vakken 5,5 of hoger is,
- voor de kernvakken Nederlands, Engels en wiskunde maximaal één vijf als eindcijfer is behaald, in profiel C&M zijn de kernvakken Nederlands en Engels,
- alle eindcijfers 6 of hoger zijn, of
- er 1 x 5 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, of
- er 1 x 4 of 2 x 5 of 1 x 5 en 1 x 4 is behaald en voor de overige vakken een 6 of hoger, waarbij het gemiddelde tenminste 6.0 is.
- geen eindcijfer lager is dan een 4. Het combinatiecijfer en de losse eindcijfers in het combinatiecijfer tellen mee voor deze regel,
- voor lichamelijke opvoeding de kwalificatie "voldoende" of "goed" is behaald.

Een examenkandidaat havo is in alle overige gevallen dan hierboven beschreven gezakt.

Herexamen CE

Een kandidaat heeft voor 1 vak waarin hij al centraal examen heeft afgelegd, nadat de eindcijfers zijn bekendgemaakt, het recht om in het tweede tijdvak opnieuw deel te nemen aan het CE. De kandidaat stelt de afdelingsleider schriftelijk in kennis van dit recht gebruik te willen maken.

Bijlage 3 – De organisatie tijdens het SE en CE

De volgende regels zijn van toepassing:

A Vóór de zitting:

1. Leerlingen moeten 15 minuten vóór aanvang van de examenzitting aanwezig zijn, zodat ze alle tijd hebben om hun plaats te vinden en de surveillanten de aanwezigheid van de kandidaten voor het begin kunnen vaststellen.
2. Wie na het aanvangstijdstip komt, zal bij de deur worden tegengehouden, totdat alle aanwezigen aan het werk zijn. Wie meer dan een half uur te laat komt, mag niet meer worden toegelaten tot de examenruimte!
3. Tassen, petten en jassen moeten buiten de examenruimte worden neergelegd/opgehangen.
4. In de examenruimte mag alleen ter zitting uitgereikt officieel of door de school gewaarmerkt papier aanwezig zijn en gebruikt worden.
5. Leerlingen mogen geen telefoons, smartwatches, eigen boeken, tabellen als hulpmiddel de examenruimte binnenbrengen.

B Tijdens de zitting:

6. Er mag niet met potlood of een uitwisbare pen geschreven worden. Grafieken mogen wel met potlood getekend worden.
7. Het gebruik van correctielak (Tipp-ex) is niet toegestaan.
8. Alleen met toestemming van de surveillanten mogen leerlingen hun plaatsen verlaten. De surveillant wordt gewaarschuwd door vinger opsteken. Toiletbezoek vindt onder begeleiding plaats. In sommige gevallen zal moeten worden gewacht, totdat de begeleider weer aanwezig is.
9. Op elk CSE-werk moet de naam van de kandidaat staan, zoals die op het identiteitsbewijs staat vermeld. Alle in te leveren bladen moeten worden genummerd. Het aantal bladen moet op het eerste blad worden vermeld. Degene bij wie het werk wordt ingeleverd, moet dit controleren.
10. Werk in klad dat wordt ingeleverd, valt onder de correctievoorschriften (denk daarbij b.v. aan de voorgeschreven lengte van samenvattingen) en moet dus worden ingeleverd.
11. Toezichthouders bij het CSE mogen over, van, voor de opgaven geen enkele mededeling doen, ook niet als de opgaven (niet gecorrigeerde) fouten bevatten. In zulke gevallen wordt de normering zodanig veranderd (op landelijk niveau) dat kandidaten er geen schade van ondervinden.
12. Als een toezichthouder het vermoeden van fraude heeft, wordt een medetoezichthouder in kennis gesteld. Als er fraude is geconstateerd wordt de leerling hierop aangesproken, maar de leerling mag de toets wel afmaken. De toezichthouder zet op het werk van de leerling een streep, daar waar de leerling op dat moment is, en maakt een notitie van de geconstateerde fraude. Vervolgens wordt de rector van de fraude op de hoogte gesteld.

C Bij het weggaan:

13. Geen enkele kandidaat mag bij het SE + CE de examenruimte verlaten binnen een uur na aanvang van de zitting.
14. Bij inlevering controleert de surveillant het door de kandidaat vermelde aantal bladzijden. De uitgereikte hulpmiddelen worden op de tafel achtergelaten.
15. In het laatste kwartier van de zitting (waarvan het begin door de surveillanten wordt aangekondigd) vertrekt niemand van de kandidaten. Iedereen blijft wachten tot aan het eind van de zitting de surveillanten het werk komen ophalen. Pas na toestemming van de surveillant mogen de kandidaten opstaan en de examenruimte verlaten.
16. Het is de kandidaten niet toegestaan aan het eind van de zitting het examenmateriaal (opgavenboekjes, tekstboekjes, antwoorden op kladpapier o.i.d.) mee te nemen. Alles blijft dus in de examenruimte.

Bijlage 4 – Rooster CE / toegestane hulpmiddelen

VWO – 1e tijdvak

Datum	Tijd	Vak	Vakspecifieke hulpmiddelen
Vr. 14 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- geschiedenis	--- ---
Di. 18 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.00 uur	ART Engels	--- Woordenboek E-N
Wo. 19 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- scheikunde	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Do. 20 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- economie	--- ---
Vr. 21 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- Nederlands	--- ---
Ma. 24 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- natuurkunde	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Di. 25 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Duits bedrijfseconomie	Woordenboek D-N ---
Wo. 26 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- biologie	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Do. 27 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- aardrijkskunde	--- ---
Vr. 28 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- wiskunde A,B,C	--- Grafische rekenmachine
Ma. 31 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	filosofie Frans	--- Woordenboek F-N
Di. 1 juni	--- 13.30-16.00 uur	--- Spaans	--- **Woordenboek S-N**

HAVO – 1e tijdvak

Datum	Tijd	Vak	Vakspecifieke hulpmiddelen
Vr. 14 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- wiskunde A,B	--- Grafische rekenmachine
Di. 18 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- Nederlands	--- ---
Wo. 19 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- geschiedenis	--- ---
Do. 20 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- biologie	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Vr. 21 mei	09.00-12.00 uur 13.30-16.00 uur	filosofie Frans	--- Woordenboek F-N
Ma. 24 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	Duits aardrijkskunde	Woordenboek D-N ---
Di. 25 mei	--- 13.30-16.00 uur	--- Engels	--- Woordenboek E-N
Wo. 26 mei	09.00-11.30 uur 13.30-16.30 uur	ART scheikunde	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Do. 27 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- economie	--- ---
Vr. 28 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- natuurkunde	--- Binas 7e editie of Sciencedata
Ma. 31 mei	--- 13.30-16.30 uur	--- bedrijfseconomie	--- ---
Di. 1 juni	--- ---	--- ---	--- ---

Continuïteitsplan centrale examens
Voor eventualiteiten waarbij de geheimhouding van de examens geschonden is of afname niet mogelijk is, treedt het Continuïteitsplan in werking. In het meest ingrijpende noodscenario kunnen één of meer centrale examens worden uitgesteld en kunnen het eerste en tweede tijdvak zich uitstrekken tot het moment van de aanvang van de vroegste zomervakantie (10 juli 2027)

N.B.

1. Voor alle MVT geldt: als het examen enkel uit leesvaardigheid bestaat, is het woordenboek Nederlands - doeltaal niet nodig maar ook niet verboden. (doeltaal: Engels, Duits, Frans of Spaans.) Op SE's geldt voor alle MVT: woordenboeken doeltaal - Nederlands en/of Nederlands - doeltaal zijn toegestaan, tenzij op een toets anders vermeld is.
2. Bij het vak Engels mag het bevoegd gezag toestemming geven om een woordenboek Engels - Engels te gebruiken naast een tweetalig woordenboek.
3. Bij alle examens is het eendelig verklarend woordenboek Nederlands toegestaan. Bij SE's is het eendelig verklarend woordenboek Nederlands toegestaan, tenzij op een toets anders vermeld is.
4. Raadpleeg je docent wiskunde welke grafische rekenmachine is toegestaan.
5. Bij wiskunde is alleen een grafische rekenmachine toegestaan. Bij de overige vakken alleen een rekenmachine met basis-bewerkingen.
6. Het is toegestaan de fouten in Binas of ScienceData te verbeteren. Kijk voor de errata bij Binas op de website van Noordhoff Uitgevers en voor de errata bij ScienceData op de website van Uitgeverij Walvaboek. (Of raadpleeg je docent.) Andere wijzigingen mogen niet in het informatieboek worden aangebracht. Dat geldt ook voor het aanbrengen van (al dan niet beschreven) plakkertjes.

ROOSTER | CENTRAAL EXAMEN 2027 | 2e TIJDVAK

dinsdag 22 t/m dinsdag 29 juni	*
donderdag 24 juni	aangewezen vakken

** In het voorjaar van 2026 wordt bekendgemaakt welke CSE-vakken in het 2e tijdvak op welke dagen en tijdstippen worden afgenomen.*

PTA's

HAVO cohort 2026-2028

schooljaren 2026-2027 en 2027-2028

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **aardrijkskunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO gewicht voor overgang	PTO kolomnummer Magister	PTA gewicht binnen SE	PTA herkansbaar voor SE	PTA kolomnummer Magister
Periode 1			E: LEEFOMGEVING								
	Wateroverlast	BuiteNLand 4h Par 1.1 - 1.6	E1: nationale en regionale vraag-stukken water	ST	periode 1	90 min.	20				
	Excursie Rivierengebied	fietsroute afleggen en vragen beantwoorden.	E2: regionale en lokale vraagstuk-ken water én A2: geografisch onderzoek	PO	periode 1				10	nee	
	Stedelijke gebieden	BuiteNLand 4h Par 4.1 - 4.6 én	E1: nationale en regionale vraag-stukken steden	ST	toetsweek 1	90 min.	20				
Periode 2			B: WERELD								
	Wereldbeeld én Grensregio VS-Mexico	BuiteNLand 4h Par 2.1 - 2.9	B2: samenhangen en verschillen in de wereld (2.1 - 2.6) én B1: gebieden op de grens van arm en rijk (2.7 - 2.9)	ST	toetsweek 2	90 min.	25				
Periode 3			C: AARDE								
	Klimaat en Landschap én Middellandse Zeegebied	BuiteNLand 4h Par 3.1 - 3.10	C2: samenhangen en verschillen op aarde (3.1 - 3.7) én C1: samen-hangen en verschillen op regio-naal niveau (3.8 - 3.10)	ST	toetsweek 3	90 min.	25		20	ja	
		Middellandse Zeegebied	C1: samenhangen en verschillen op regionaal niveau (3.8 - 3.10)	PO	periode 3		10				

Subdomein A1: geografische benadering komt in elke toets aan de orde

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 30 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 70 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **aardrijkskunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Globalisering én EU landbouw-beleid	BuiteNLand 5h Par 1.1 - 1.9	B: WERELD B1: gebieden op de grens van arm en rijk (h4-stof) én B2: samenhangen en verschillen in de wereld (1.1 - 1.9)	ST	toetsweek 1	90 min.			20	ja	
Periode 2	Endogene en exogene processen én natuurlijke gevaren in de VS	BuiteNLand 5h Par 2.1 - 2.8	C: AARDE C2: samenhangen en verschillen op aarde (2.1 - 2.9) én C3: de aarde als natuurlijk systeem en lokale effecten (2.10 - 2.12)	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3	Brazilië: gebiedskenmerken én actuele vraagstukken	BuiteNLand 5h Par 3.1 - 3.11	D: ONTWIKKELINGSLAND D1: gebiedskenmerken Brazilië (3.1 - 3.6) én D2: actuele vraag-stukken (3.7 - 3.11)	ST	toetsweek 3	90 min.			25	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Subdomein A1: geografische benadering komt in elke toets aan de orde

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	30 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	70 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **ART (tehatex)**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	**Praktijk:**										
	Opdracht 1: schoen abstraheren	van figuratie naar abstract	Domein B (Praktijk)	PO	periode 1		10				
			naar de aanschouwing/vormgeving.								
	Opdracht 2 illustratie	van abstractie naar figuratie	Domein B + A, subdomein A2 (beschouwen)	PO	periode 1		13				
		loopt door in periode 3	nadruk op compositie toegepast								
	Theorie:										
	Beeldende aspecten	Beeldende begrippen (Boek, ppt +aantekeningen)	Domein A (vaktheorie), subdomein A2 (beschouwen)	ST	toetsweek 1	90 min.	10				
Periode 2	**Praktijk:**										
	Opdracht 3: modeltekenen	PPt 'Modeltekenen' en boekje 'de	Domein B (Praktijk)	PO	periode 2		5				
		geheimen van het modeltekenen'	naar de aanschouwing								
	Opdracht 4: ontwerp interieur (éénpuntsperspectief)	Boekje 'Lijnperspectief'	Domein B (Praktijk) Naar de voorstelling +	PO	periode 2		5				
			naar de aanschouwing.								
	Theorie:										
	Klassieke Oudheid	Kunstboek blok 1 + ppt+ aantekeningen	Domein A (vakth.), subdomein A1 (beschrijven*)	ST	periode 2	45 min.	10				
	Middeleeuwen	Kunstboek blok 2 + ppt+ aantekeningen	Domein A (vakth.), subdomein A1 (beschrijven*)	ST	toetsweek 2	90 min.	10				
Periode 3	**Praktijk:**										
	Opdracht 5: droomhuis (tweepuntsperspectief)	Boekje 'Lijnperspectief'	Domein B (Praktijk) Naar de voorstelling +	PO	periode 3		14				
	Opdracht 6: Beweging	ppt Beweging	Domein B (Praktijk) Naar de fantasie				8				
			nadruk compositie								
	Theorie:										
	Renaissance, Maniërisme, Barok en Rococo	Kunstboek blok 3 + ppt+ aantekeningen	Domein A (vakth.), subdomein A1 (beschrijven*)	ST	toetsweek 3	90 min.	15				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **ART (tehatex)**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	**Praktijk:**										
	Clair obscur-portret positief/negatief	ppt Lesbrief 'Portret'	Domein B (Praktijk) Autonome kunst en vormg./naar de aanschouwing.	PO	periode 1				25	nee	
	Theorie:										
	klassieke oudhied t/m Rococo (herh)	kunstboek blok 1 t/m 3 +aantekeningen + ppt	Domein A, subdomein A1 (Beschrijven*)								
	Neo Classicme t/m impressionisme+ME	kunstboek blok 4 +aantekeningen + ppt	Domein A, subdomein A1 (Beschrijven*)	ST	SE-week 1	90 min.			6	ja	
Periode 2	**Praktijk:**										
	Verbeelding n.a.v. studie/beroep/toekomst	Lesbrief Verbeelding / stappenplan opdracht	Domein C (Oriëntatie op studie en beroep) + Domein B (Praktijk), Toegepaste kunst en vormgeving.	PO	periode 2				25	nee	
	Theorie:										
	Beeldende Aspecten (herh),	Boek beeldende begrippen + aantekningen + ppt	Domein A (Vaktheorie) Subdomein A2 (Beschouwen)								
	Post-impressionisme t/m Bauhaus	kunstboek blok 4.6 t/m 5.7 +aantekeningen + ppt	Domein A, subdomein A1 (Beschrijven*)	ST	SE-week 2	90 min.			6	ja	
Periode 3	**Praktijk:**										
	Beeldende verwerking v.e.keuzethema	Lesbrief 'Thema's/ het werken met een thema'	Domein B (Praktijk)	PO	periode 3				30	nee	
	Theorie:										
	Beeldende kunst van de 20e en 21e eeuw.	kunstboek blok 5.9 t/m blok 6 en architectuur 20e eeuw +aantekeningen + ppt	Domein A (Vaktheorie) Subdomein A1 (Beschrijven, interpreteren*)	ST	SE-week 3	90 min.			8	ja	
	Examenthema herhalen	via examenblad									

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2028

Cohort 2026 - 2027

Vak: **bedrijfseconomie**

	omschrijving	*toetsstof*	*(sub)domeinen*	*toetsvorm *)*	*toets in*	*lengte*	PTO *gewicht voor overgang*	PTO *kolomnummer Magister*	PTA *gewicht binnen SE*	PTA *herkansbaar voor SE*	PTA *kolomnummer Magister*
Periode 1	Rekenvaardigheid	Hoofdstuk 1 en 5	Domein A: Vaardigheden Subdomeinen A1/A2/A3/A4/A5/A6**	ST	periode 1	45 min.	10				
	Rekenvaardigheid, verzekeren, sparen/lenen, beleggen en woning.	Hoofdstuk 1, 3 t/m 6	Domein A: Vaardigheden, Subdomein B1	ST	toetsweek 1	90 min.	25				
Periode 2	PO financieel zelfredzaamheid	Keuze onderwerp	Domein B en H	PO	periode 2		10		5	nee	
	Familie, ondernemersschap, boekhouden, organisatie en investeringsanalyse	Hoofdstuk 2, 7 t/m 10 + 16	Subdomeinen B1, B2, B3, B4, D1 en D2.	ST	toetsweek 2	90 min.	25				
Periode 3	Interne organisatie, personeelsbeleid en bedrijfsvermogen	Hoofdstuk 11 t/m 15	Subdomein C1/ C2, D1 en D2	ST	toetsweek 3	90 min.	30		10	ja	

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

**) Domein A en haar subdomeinen m.b.t. vaardigheden zijn tevens geïntegreerd in de domeinen B t/m H

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 15 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 85 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2026 - 2028

Cohort 2027 - 2028

Vak: **bedrijfseconomie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Financieel beleid en Financieel zelfredzaamheid	Hoofdstuk 22 t/m 25 + herhalen H1 t/m 7	Subdomeinen F1, F2 en domein B1.	ST	toetsweek 1	90 min.			30	ja	
Periode 2	Marketing en Financieel beleid	Hoofdstuk 17 tm 21	Subdomeinen E1, E2, F1, en F2.	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3	Van persoon naar rechtspersoon en verslaggeving	Hoofdstuk 26 t/m 29 + herhalen hfdst. 8 t/m 10 + 16	Subdomeinen B1, B2, B3, B4, D1, D2 en G	ST	toetsweek 3	90 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

**) Domein A en haar subdomeinen m.b.t. vaardigheden zijn tevens geïntegreerd in de domeinen B t/m H

Note: Hoofdstuknummers zijn gebasseerd op het 9e druk (nieuwe druk) van het boek Bedrijfseconomie in Balans

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	15 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	85 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **biologie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Celkunde en Voortplanting	Biologie voor jou 4H - Thema 1: Inleiding in de biologie	B2.1 - B2.2 - B3.1 - C1 - C2 - C3	ST	toetsweek 1	90 min.	20				
		Biologie voor jou 4H - Thema 2: Voortpanting en seksualiteit	B4.2 - C1.2 - C2.1 - C2.2 - C2.3 - D3.1 - D3.2 - D3.3 - D3.4 - D3.5 - D3.6 - D3.7 - D3.8 - D3.9 - E1.2 - E2.1 - E2.2 - E2.3 - E2.4 - E2.7 - E2.8 - E3.1 - E3.2 - E3.3 - E3.4 - E3.5 - E3.6								
	PO labvaardigheden		A1 t/m A 16	PO	periode 1		3				
Periode 2	Erfelijkheid	Biologie voor jou 4H - Thema 3: Genetica	B1.1 - C1.1 - C2.4 - D1.1 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4	ST	periode 2	45 min.	10				
	Regeling, waarneming en gedrag	Biologie voor jou 4H - Thema 5: Regeling	B2.1 - B4.1 - B4.2 - B4.3 - B6.1 - B6.2 - B7.3	ST	toetsweek 2	90 min.	30				
		Biologie voor jou 4H - Thema 6: Waarneming en gedrag	B7.1 - B7.2 - B7.3 - D2.1 - D2.2 - D2.3 - D2.4 - D2.5 - D2.6 - D2.7 - D2.8								
Periode 3	Evolutie, ecologie en Milieu	Biologie voor jou 4H - Thema 4: Evolutie	B2.1 - B3.1 - B3.2 - C2.1 - F1.1 - F1.2 - F1.4 - F2.1 -F2.2 - F2.3 - F2.4 - F3.2	ST	toetsweek 3	90 min.	30				
		Biologie voor jou 4H - Thema 7: Ecologie en milieu	B3.2 - B8.1 - B8.2 - B8.3 - C3.1 - C3.2 - C3.3 - C3.4 - C3.5 - D4.1 - D4.2 - F3.1 - F3.2 - F3.3 -								
	PO Gedrag	Biologie voor jou 4H - Thema 6: Waarneming en gedrag	F3.4 A1 t/m A 16	PO	periode 3		3				
	Veldwerk	onderzoeksvaardigheden	A1 t/m A 16	PO	periode 3		4				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028
Cohort 2026 - 2028

Vak: **biologie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Diagnostische toets	Stofwisseling		ST	periode 1	45 min.			0	nee	
	SE-1	Biologie voor jou 5H - Thema 8: stofwisseling in de cel	B1.3 - B2.3 - B3.2	ST	toetsweek 1	90 min.			25	ja	
		Biologie voor jou 5H - Thema 9: DNA	B1.1 - B1.2 - B1.3 - B2.3 - C1.1 - C1.2 - D1.1 - D1.2 - D1.3 - D1.4 - D1.5 - E1.1 - E1.2 - E1.3 - E2.4 - E2.5 - E2.6 - E2.7 - E2.8 - E3.6 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4 - F2.3								
		Uit 4 HAVO									
		Biologie voor jou 4H - Thema 1: Inleiding in de biologie	B2.1 - B2.2 - B3.1 - C1 - C2 - C3								
		Biologie voor jou 4H - Thema 2: Voortpanting	B4.2 - C1.2 - C2.1 - C2.2 - C2.3 - D3.1 - D3.2 - D3.3 - D3.4 - D3.5 - D3.6 - D3.7 - D3.8 - D3.9 - E1.2 - E2.1 - E2.2 - E2.3 - E2.4 - E2.7 - E2.8 - E3.1 - E3.2 - E3.3 - E3.4 - E3.5 - E3.6								
		Biologie voor jou 4H - Thema 7: Ecologie en milieu	B3.2 - B8.1 - B8.2 - B8.3 - C3.1 - C3.2 - C3.3 - C3.4 - C3.5 - D4.1 - D4.2 - F3.1 - F3.2 - F3.3 - F3.4								
Periode 2	Diagnostische toets	Vertering		ST	periode 2	45 min.			0	nee	
	Menskunde I	Biologie voor jou 5H - Thema 10: voeding en vertering	B3.1 - B3.4	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
		Biologie voor jou 5H - Thema 11: Transport	B3.1 - B3.6								
		Uit 4 HAVO									
		Biologie voor jou 4H - Thema 3: Genetica	B1.1 - C1.1 - C2.4 - D1.1 - E4.1 - F1.1 - F1.2 - F1.3 - F1.4								
		Biologie voor jou 4H - Thema 4: Evolutie	B2.1 - B3.1 - B3.2 - C2.1 - F1.1 - F1.2 - F1.4 - F2.1 -F2.2 - F2.3 - F2.4 - F3.2								
	Onderzoek doen	Onderwerp kan gekozen worden uit elk thema van het boek.	A1 t/m A 16	PO	periode 2				10	nee	
Periode 3	Diagnostische toets	Gaswisseling		ST	periode 3	45 min.			0	nee	
	Menskunde II	Biologie voor jou 5H - Thema 12: Gaswisseling en uitscheiding	B3.1 - B3.3 - B3.5 - B4.1	ST	toetsweek 3	90 min.			30	ja	
		Biologie voor jou 5H - Thema 13: Afweer	B5.1								
		Uit 4 HAVO									
		Biologie voor jou 4H - Thema 5: Regeling	B2.1 - B4.1 - B4.2 - B4.3 - B6.1 - B6.2 - B7.3								
		Biologie voor jou 4H - Thema 6: Waarneming en gedrag	B7.1 - B7.2 - B7.3 - D2.1 - D2.2 - D2.3 - D2.4 - D2.5 - D2.6 - D2.7 - D2.8								
	Onderzoek doen	Onderwerp kan gekozen worden uit elk thema van het boek.	A1 t/m A 16	PO	periode 3				10	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %
TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **culturele en kunstzinnige vorming**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Cultureel Zelfportret	Contrast: H14 (Beeldend); H19 (Muziek); H6 (Amusement & engagement)	Domein A: Verkennen (1; 2)	PO	periode 1				25	nee	
	Architectuurtocht	Contrast: H13 (Architectuur); H4 (Autonoom & toegepast); H5 (Ambachtelijk & industrieel)	Domein B: Verbreden (3;4)	PO	periode 1				20	nee	
Periode 2	Toets: Filmanalyse	Contrast: H17 (Film); H2 (Feit & fictie) ; H10 (Herkenning & vervreemding) ; lesstof	Domein B: Verbreden (3;4) ; Domein C: Verdiepen (5;6;7)	ST	toetsweek 2	90 min.			20	nee	
Periode 3	Eigen werk voor CKV + Portfolio	Keuze uit verschillende disciplines -	Domein B: Verbreden (3;4) ; Domein C: Verdiepen (5;6;7;8) ; Domein D: Verbinden (9;10;11)	PO	periode 3				35	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	100 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	0 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027
Cohort 2026 - 2028

Vak: **Duitse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Idioom	Lernliste H1 (formatief)		ST	periode 1	15 min.	0				
	Idioom	Lernliste H1 plus onregelmatige werkwoorden deel 1		ST	periode 1	20 min.	4				
	Leesvaardigheid	Cito leestoets op vmbo gl/tl-niveau		ST	toetsweek 1	90 min.	14				
Periode 2	Idioom	Lernliste H2 plus onregelmatige werkwoorden deel 2		ST	periode 2	20 min.	4				
	Schrijfvaardigheid	informele brief		PC	toetsweek 2	90 min.	16				
	Kijk- en luistervaardigheid	Cito kijk- en luistertoets op havo eind4-niveau		ST	periode 2	45 min.	16				
	Gespreksvaardigheid	Gesprek in tweetallen over verschillende thema's		MT	periode 2	15 min.	16				
Periode 3	Idioom	Lernliste H3 plus signaalwoorden deel 1		ST	periode 3	15 min.	4				
	Leesvaardigheid B1/ B2	Cito leesteksten op havo niveau		ST	toetsweek 3	90 min.	20				
	Boek 1	Boek 1	Literaire ontwikkeling, domein E1	ST	periode 3		6		7	nee	

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 7 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 93 %
TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Duitse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Schrijfvaardigheid op laptop	formele brief	Taal- en strategische vaardigheden domein D1 en D2	PC	toetsweek 1	90 min.			23	ja	
Periode 2	Spreekvaardigheid individueel	Presentatie artikel en beeldverhaal	Domein C2	MT	periode 2	25 min.			11	ja	
	Gespreksvaardigheid in tweetallen	Gesprekken over actueel onderwerp	Domein C1	MT	periode 1	15 min.			12	nee	
	Idioom	examenidioom plus signaalwoorden en tekstverbanden		ST	periode 2	30 min.			8	ja	
Periode 3	Boek 2 + 3	Boek 2 + 3	literaire ontwikkeling, domein E1	ST	periode 3	45 min.			16	nee	
	Kijk- en luistervaardigheid	Cito kijk- en luistertoets op havo niveau	Domein B	ST	periode 2	90 min.			23	ja	
	Proefexamen leesvaardigheid	Cito-leesteksten op havo niveau (formatief)	Domein A	ST	periode 2	150 min.					

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	7 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	93 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **economie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Jong & Oud deel 1	Jong & Oud deel 1	A, E t/m H	ST	Periode 1	30 min.	10				
	PO: klaslokaalexperimenten	Opdracht wordt aan begin les uitgedeeld	A en J	PO	Periode 1		5		5	nee	
	Jong & Oud Totaal	Jong & Oud Totaal	A, E t/m H	ST	Toetsweek 1	90 min.	20				
Periode 2	Vragers & Aanbieders Deel 1	Vragers & Aanbieders Deel 1	A, D, G en H	ST	Periode 2	30 min.	10				
	PO: werkstuk keuzeonderwerp	Zie ELO voor omschrijving	A, J en K	PO	Periode 2		5		5	nee	
	Vragers & Aanbieders totaal	Vragers & Aanbieders totaal	A, D, G en H	ST	toetsweek 1	90 min.	20				
Periode 3	Schaarste, ruil en Keuzeonderwerp	lesmateriaal uitgereikt aan begin lessencyclus	A, B, C en K	ST	periode 3	30 min.	10		10	ja	
	Markt & Overheid deel 1 en deel 2	Markt & Overheid deel 1 en deel 2	A, D, F en H	ST	toetsweek 3	90 min.	20				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 20 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 80 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **economie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Vragers & Aanbieders	Vragers & Aanbieders	A, D, G en H	ST	toetsweek 1	90 min.			15	ja	
Periode 2	Markt & Overh. deel 2 en V&U deel 1	Markt & Overh. deel 2 en V&U deel 1	A, D, F, H en I	ST	periode 2	30 min.			5	ja	
	Markt & Overheid en Jong & Oud	Markt & Overheid en Jong & Oud	A, D t/m I	ST	toetsweek 2	90 min.			30	ja	
Periode 3	Europa en Verdienen & Uitgeven	Europa en Verdienen & Uitgeven	A, E, F, H en I	ST	toetsweek 3	90 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	20 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	80 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Engelse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Idioom 1-7	Examenidioom		ST	periode 1	20 min.	2				
	Schrijfvaardigheid op de computer	Zakelijke brieven	D1, D2 en F schrijfvaardigheid	PC	periode 1	90 min.	14				
	Leesvaardigheid 1		A Leesvaardigheid	ST	toetsweek 1	90 min.	16				
Periode 2	Idioom 8-15	Examenidioom		ST	periode 2	20 min.	2				
	Presentaties	PP presentaties	C2 spreekvaardigheid	MT	periode 2	20 min.	7				
	Lit 1 + 2	Reader short stories en 2 boeken lezen	E1 literatuur	ST	toetsweek 2	60 min.	14				
Periode 3	Idioom 1-15	Examenidioom		ST	periode 3	20 min.	4				
	Kijk- en Luistertoets		B Kijk- en luistervaardigheid	ST	periode 3	60 min.	14				
	Gespreksvaardigheid		C1 gespreksvaardigheid	MT	periode 3	20 min.	7				
	Leesvaardigheid 2		A leesvaardigheid	ST	toetsweek 3	90 min.	20				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028
Cohort 2026 - 2028

Vak: **Engelse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Idioomtoets chapters 1-10	Examenidioom		HD	periode 1	20 min.			5	nee	
	Schrijfvaardigheid op de computer (Zakelijke brief)	Zakelijke brieven	D1, D2 en F schrijfvaardigheid / oriëntatie op studie en beroep	PC	toetsweek 1	90 min.			22	ja	
Periode 2	Idioomtoets chapters 1-20	Examenidioom		ST	periode 2	20 min.			7	ja	
	Kijk- en Luistertoets		B kijk- en luistervaardigheid	ST	periode 2	60 min.			22	ja	
	Presentatie		C2 spreekvaardigheid	MT	periode 2	20 min.			11	ja	
Periode 3	Mondeling		C1 gespreksvaardigheid	MT	periode 3	20 min.			11	ja	
	Literatuurtoets	Reader + 1 boek	E1 literatuur	ST	toetsweek 3	60 min.			22	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027 = VERVROEGD EXAMEN =
Cohort 2026 - 2028

Vak: **Engelse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Idioom 1-5	Examenidioom		ST	periode 1	20 min.			2	nee	
	Presentaties	PP presentaties	C2 spreekvaardigheid	MT	periode 1	10 min.			11	nee	
	Leesvaardigheid 1		A Leesvaardigheid	PC	toetsweek 1	90 min.			0	nee	
Periode 2	Idioom 5-15	Examenidioom		ST	periode 2	20 min.			4	nee	
	Scrhijfvaardigheid op de computer (samen met H5)	Zakelijke brieven	E1 D1, D2 en F schrijfvaardigheid	ST	toetsweek 2	90 min.			22	nee	
	Kijk en Luistertoets (samen met H5)		B	ST	periode 2	60 min.			22	nee	
Periode 3	Idioom 1-20	Examenidioom		ST	periode 3	20 min.			6	nee	
	Literatuur readers + H5 reader en 3 boeken (toets tegelijk met H5)	short stories	E1	ST	periode 3	60 min.			22	nee	
	Gespreksvaardigheid		C1 gespreksvaardigheid	MT	periode 3	10 min.			11	nee	

Tot aan de meivakantie (2024) maak je óók alle toetsen uit h4

**) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel*

PTO totaal: 0 %

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 100 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 0 %
TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Franse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Grammatica en vocabulaire	Libre Service D1 Schrijfbaardigheid	D1 Schrijfvaardigheid	ST	periode 1	45 min.	8				
	Kijk / luistervaardigheid	Oefeningen kijk / luistervaardigheid	B Kijk -en luistervaardigheid	ST	periode 1	45 min.	9				
	Leesvaardigheid	Oefenteksten	A Leesvaardigheid	ST	toetsweek 1	90 min.	14				
Periode 2	Grammatica en vocabulaire	Libre Service D1 Schrijfbaardigheid	D1 Schijfvaardigheid	ST	periode 2	45 min.	8				
	Schrijfvaardigheid	Oefenbrieven + theorie	D2 Schijfvaardigheid	PC	periode 2	45 min.	9				
	Leesvaardigheid	Oefenteksten	A Leesvaardigheid	ST	toetsweek 2	90 min.	14				
Periode 3	Grammatica en vocabulaire	Libre Service D1 Schrijfbaardigheid	D1 Schrijfvaardigheid	ST	periode 3	45 min.	8				
	Leesvaardigheid	Oefenteksten	A Leesvaardigheid	ST	toetsweek 3	45 min.	8				
	Literatuur	Literaire werken + achtergronden	E1 Literatuur	ST	toetsweek 3	45 min.	8		13	nee	
	PO	PO studiereis of vervangende PO	F Oriëntatie op studie en beroep	PO	periode 3		5				
	Gespreksvaardigheid	Mondeling in duo's	C1 Gespreksvaardigheid	MT	periode 3	15 min.	9				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 13 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 87 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Franse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	SE1 Kijk / luistervaardigheid Formatief	Oefeningen kijk / luistervaardigheid	B Kijk -en luistervaardigheid	ST	periode 1	60 min.			0	nee	
	SE1 Vocabulaire	Examenidioom	Schooleigen domein	ST	periode 1	30 min.			5	nee	
Periode 2	SE2 Schrijfvaardigheid	Oefeningen schrijfvaardigheid + theorie	D1, 2 Schrijfvaardigheid	PC	toetsweek 2	90 min.			21	ja	
	SE2 Vocabulaire	Examenidioom	Schooleigen domein	ST	periode 2	30 min.			5	nee	
Periode 3	SE3 Leesvaardigheid Formatief	Cito examens	A Leesvaardigheid	ST	periode 3	150 min.			0	nee	
	SE3 Kijk / luistervaardigheid	Oefeningen kijk / luistervaardigheid	B Kijk -en luistervaardigheid	ST	periode 3	90 min.			23	ja	
	SE3 Spreek -en gesprekvaardigheid	Tentamen in duo's	C1, 2 Gespreksvaardigheid + Spreken	MT	toetsweek 3	30 min.			23	ja	
	SE2 Literatuur	Literaire werken en achtergronden	E1 literatuur	ST	periode 3	45 min.			10	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	13 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	87 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **filosofie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm **)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Ethiek	Oog in de Storm Ethiek + aantekeningen	C1, C2, C3	ST	toetsweek 1	60 min.	30		10	ja	
Periode 2	Wijsgerige Antropologie	Oog in de Storm Antropologie + aantekeningen	B1, B2, B3	ST	toetsweek 2	60 min.	30		10	ja	
Periode 3	*Sociale en Politieke Filosofie	Oog in de Storm Sociale Filosofie + aantekeningen + eigen onderwerp	D1, D2, D3	MT	periode 3	20 min.	20		20	nee	
	Utopie-opdracht		A1 - 3, D	PO	periode 3		20		10	nee	

*) Al deze stof is verplicht voor havo, daarom wordt aan al deze onderdelen (ook in P1) een ST verbonden

**) *ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel*

PTO totaal: 100 %

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 50 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 50 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **filosofie**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Mens, dier en natuur	mens, milieu + dier kwestie 1	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	ST	toetsweek 1	90 min.			20	ja	
Periode 2	PO Dierfilosofie	mens, milieu + dier boek	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	PO	periode 2				10	nee	
Periode 3	Mens, dier en natuur	mens, milieu + dier alle kwesties	B1, B2, B3, C1, C2, C3, D1, D2, D3 centraal examenonderwerp	ST	toetsweek 3	90 min.			20	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	50 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	50 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **geschiedenis**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO gewicht voor overgang	PTO kolomnummer Magister	PTA gewicht binnen SE	PTA herkansbaar voor SE	PTA kolomnummer Magister
Periode 1	Hoe wordt geschiedenis gebruikt? & Tijdvak 5 en 6=KA 18-26	*Forum* A1-A7 & *Forum* C5 en C6	Domein A historisch besef + Domein E oriëntatie op studie en beroep. & Domein B oriëntatiekennis.	ST	periode 1	45 min.	0				
	Het slavernijverleden van Nederland	*Forum* D1	Domein A historisch besef + B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 1	60 min.	15				
	Thema 1: Erfgoed uit de Gouden Eeuw	Bezoek Rijksmuseum & verslag	Domein C: thema 1	PO	periode 1	180 min.	10		5	nee	
Periode 2	Hoe werkt geschiedenis? & Tijdvak 7 en 8	*Forum* B1-3 & *Forum* C7 en C8	Domein A historisch besef. & Domein B oriëntatiekennis.	ST	periode 2	45 min.	15				
	Thema 2: Rechtstaat	*Forum* D5	Domein D: gs rechtstaat en parlemantaire dem.	ST	toetsweek 2	60 min.	15		5	ja	
	Thema 3: Spotprentanalyse	Aangeleverd werkmateriaal	Domein C: thema 2	PO	periode 2	90 min.	5		5	nee	
Periode 3	Hoe werkt geschiedenis? &	*Forum* B1-7 &	Domein A historisch besef. &								
	De eerste en de derde wereldoorlog	*Forum D3*	Domein A historisch besef + B oriëntatiekennis.	ST	periode 3	45 min.	15				
	Tijdvak 1 t/m 4	*Forum* C1 t/m C4	Domein B oriëntatiekennis.	MT	periode 3	10 min.	10		5	nee	
	Tijdvak 1 t/m 4	*Forum* C1 t/m C4 + aantekeningen presentaties	Domein B oriëntatiekennis.	ST	toetsweek 3	60 min.	15		10	ja	

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 30 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 70 %
TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028
Cohort 2026 - 2028

Vak: **geschiedenis**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen *Forum* E1 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 1	30 min.			5	ja	
	HC Britse Rijk 1620-1900	*Forum* E1 Industrie en kolinialisme in het Britse Rijk + KA 17 t/m 49	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 1	90 min.			18	ja	
Periode 2	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen *Forum* E1-E2 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 2	30 min.			5	ja	
	HC Duitsland in Europa 1918-1991	*Forum* E2 Democratie & dictatuur in Duitsland + E1 Britse Rijk + KA 17 t/m 49	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 2	90 min.			18	ja	
Periode 3	Jaartallen, begrippen en KA 17 t/m 49	Jaartallen en begrippen *Forum* E1-E3 + KA 17 t/m 49	Domein B oriëntatiekennis	ST	periode 3	30 min.			6	ja	
	HC Nederland 1948-2008	*Forum* E3 NL van emigratie tot immigratieland + E1 Britse Rijk en E2 Duitsland + KA 17 t/m 49	Domein A historisch besef en domein B oriëntatiekennis	ST	toetsweek 3	90 min.			18	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	30 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	70 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **godsdienst**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	presentatie			PO	periode 1				5	nee	
	Jodendom	Wereldgodsdiensten - H. 2, 3 en 4		ST	toetsweek 1	60 min.			15	ja	
Periode 2	presentatie			PO	periode 2				5	nee	
	Christendom	Wereldgodsdiensten - H. 5, 6 en 7		ST	toetsweek 2	60 min.			15	ja	
Periode 3	presentatie			PO	periode 3				5	nee	
	Islam	Wereldgodsdiensten - H. 8, 9 en 10		ST	toetsweek 3	60 min.			15	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	60 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	40 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **godsdienst**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	De weg naar het monotheïsme God en de moderne natuurwetenschap, evolutietheorie God in onze tijd	God H. 1 t/m 5		ST	toetsweek 1	90 min.			20	ja	
Periode 2	God en wetenschap	God H. 6 en 7		PO	periode 2				20	nee	
Periode 3											

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	60 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	40 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **havo-P Ondernemen (Praktijkgericht vakHavo - Maatschappij (Groot))**

	omschrijving	*toetsstof*	*(sub)domeinen*	*toetsvorm *)*	*toets in*	*lengte*	PTO *gewicht voor overgang*	PTO *kolomnummer Magister*	PTA *gewicht binnen SE*	PTA *herkansbaar voor SE*	PTA *kolomnummer Magister*
Periode 1	Beoordeling portfolio Algemeen ondernemerschap + vaardigheden	Leerlinghandleiding Algemene Ondernemersvaardigheden, uitgereikt in de les	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 1						
Periode 2	Beoordeling portfolio Marketing + vaardigeheden	Leerlinghandleiding Marketing periode 2, uitgereikt in de les	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 2						
Periode 3	Beoordeling portfolio Marketing + vaardigheden	Leerlinghandleiding Marketing periode 3, uitgereikt in de les	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 2-3						
	Beoordeling portfolio Financiering + vaardigheden	Leerlinghandleiding Financiering, uitgereikt in de les	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 3						
	Beoordelng kennis en vaardigheden volgens portfolio periode 1 t/m 3	Totaalbeoordeling kennis en vaardigheden op basis van de gedurende het jaar ingeleverde portfolio-opdrachten. Beoordeeld wordt in hoeverre een leerling voldoende voortgang maakt bij het verwerven van kennis en vaardigheden om het eindniveau in Havo 5 te kunnen halen. De beoordeling vindt plaats op basis van rubrics, die bij elke portfolio-opdracht aan leerlingen worden verstrekt. Elke leerling voert bovendien een gesprek (mondelinge verdediging) over zijn of haar portfolio met ten minste één van de docenten. Dit gesprek telt mee bij de beoordeling	Domein A, B, C, D **)	PO	Periode 3		100				

PTO totaal: 100 %

*) *ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel*

**) Zoals beschreven in SLO, Examenprogramma Praktijkgericht Programma Havo - Maatschappij - Groot, 2026.
Voor de invulling van domein C is gekozen voor werkveld (bedrijfs)economie, gericht op ondernemen
De vakinhoud vinden leerlingen in Leerlinghandleidingen per onderwerp.

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2027 - 2028

Vak: **havo-P Ondernemen (Praktijkgericht vakHavo - Maatschappij (Groot))**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolommummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolommummer Magister
Periode 1	Beoordeling portfolio Bedrijfsadministratie en -analyse + vaardigheden	Leerlinghandleiding Bedrijfsadministratie en -analyse, uitgereikt in de les	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 1						
Periode 2	Beoordeling portfolio Personeel en organisatie + vaardigheden	Leerlinghandleiding Personeel- en Organisatie, uitgereikt in de les.	Domein A, B, C, D **)	HD	Periode 2						
Periode 3	Afsluitende portfolioopdracht (afronden)	Leerlinghandleiding eindopdracht	Domein A, B, C, D **)	HD	periode 3						
	Beoordeling vaardigheden volgens portfolio geheel havo 4 en havo 5	Totaalbeoordeling kennis en vaardigheden op basis van de in Havo 4 en Havo 5 ingeleverde portfolio-opdrachten. Beoordeeld wordt in hoeverre een leerling de leerdoelen (kennis en vaardigheden) beheerst op eindniveau. De beoordeling vindt plaats op basis van rubrics, die bij elke portfolio-opdracht aan leerlingen worden verstrekt. Elke leerling voert bovendien een gesprek (mondelinge verdediging) over zijn of haar portfolio met ten minste twee docenten. Dit gesprek telt mee bij de beoordeling	Domein A, B, C, D **)	PO	periode 3				100		

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

**) Zoals beschreven in SLO, Examenprogramma Praktijkgericht Programma Havo - Maatschappij - Groot, 2026.
Voor de invulling van domein C is gekozen voor werkveld (bedrijfs)economie, gericht op ondernemen
De vakinhoud vinden leerlingen in Leerlinghandleidingen per onderwerp.

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **lichamelijke opvoeding**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO gewicht voor overgang	PTO kolomnummer Magister	PTA gewicht binnen SE	PTA herkansbaar voor SE	PTA kolomnummer Magister
Periode 1	Sportcijfer 1			PO			16		8,5	nee	
		Atletiek	A1, B2								
		Rugby/hockey/voetbal	A1, B2, C3								
		Volleybal	A1, B2, C3								
		Basketbal	A1, B2, C3								
		Eurofittest	D4								
		Bootcamp	D4								
	Participatiecijfer 1	normen en waarden in de LO lessen	C3	PO			16		8,5	nee	
	Inhaalles TW	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 1	60 min.					
Periode 2	Sportcijfer 2			PO			17		8,5	nee	
		Squash	B2, E5								
		Schaatsen	E5								
		Bewegen op muziek	A1								
		Badminton	A1, B2								
		Fitness	D4								
	Participatiecijfer 2	normen en waarden in de LO lessen	C3	PO			17		8,5	nee	
	Inhaalles TW	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 2	60 min.					
Periode 3	Sportcijfer 3			PO			17		8	nee	
		Turnen/Kracht	A1, B2, D4								
		Voetbal/Hockey/Frisbee	A1, B2								
		Bootcamp	D4								
		Flagfootball	A1, B2								
		2000 m loop	A1, B2								
		Zwemmen	E5								
	Participatiecijfer 3	normen en waarden in de LO lessen		PO			17		8	nee	
	Inhaalles TW	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 3	60 min.					

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 50 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 50 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **lichamelijke opvoeding**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Keuze onderdelen	blok 1	E5	PO					17	nee	
	Les inhalen per gemiste les	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 1	60 min.					
	Keuze onderdelen	blok 2	E5	PO					17	nee	
	Les inhalen per gemiste les	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 1	60 min.					
Periode 2	Keuze onderdelen	blok 3	E5	PO					16	nee	
	Les inhalen per gemiste les	wanneer niet aan de eisen is voldaan		HD	toetsweek 2	60 min.					
Periode 3											

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	50 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	50 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **LOB**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1											
Periode 2	Startfase LOB Deelname aan 1e LOB-activiteit	- In de mentorlessen gaan mentoren aan de slag met LOB, decanen verzorgen materiaal - inschrijven voor minimaal één voorlichtingsactviteit buiten de lessen - in de mentorlessen reflectie en bespreking		HD							
Periode 3	LOB voortgangscheck	reflectie op huidige stand van zaken en plan voor verdere LOB activiteiten		HD							

PTO totaal: 0 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 0 %

TOTAAL: 0 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **LOB**

	omschrijving	*toetsstof*	*(sub)domeinen*	*toetsvorm *)*	*toets in*	*lengte*	PTO: *gewicht voor overgang*	PTO: *kolomnummer Magister*	PTA: *gewicht binnen SE*	PTA: *herkansbaar voor SE*	PTA: *kolomnummer Magister*
Periode 1	Deelname 2e LOB-activiteit	deelname aan minimaal één LOB activiteit buiten de lessen		HD							
Periode 2	LOB havo afronden: keuze vervolg	Reflectie op LOB-activiteiten en plan volgend jaar / inschrijven.		HD							
Periode 3											

**) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel*

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 0 %

TOTAAL: 0 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **maatschappijleer**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Parlementaire democratie & Rechtsstaat	Thema's maatschappijleer H2 en H3	Domein B & C	ST	toetsweek 1	90 min.			35	ja	
Periode 2	Verzorgingsstaat & Pluriforme samenleving	Thema's maatschappijleer H4 en H5 Boekje Het Nieuws in 2050	Domein D & E	PC	toetsweek 2	90 min.			30	nee	
Periode 3	De krant van 2050	Boekje Het Nieuws in 2050	Domein A, D & E	MT	periode 3				10	nee	
	Stadslab	P.O. Stadslab	Domein A	PO	periode 3				25	nee	

PTO totaal:

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	100 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	0 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **natuurkunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO gewicht voor overgang	PTO kolomnummer Magister	PTA gewicht binnen SE	PTA herkansbaar voor SE	PTA kolomnummer Magister
Periode 1	schriftelijke toets	NOVA 4 : H1 (beweging)	C1 (kracht en beweging)	ST	periode 1	45 min.	5%				
	praktische opdracht 1	onderzoeksvaardigheden praktische vaardigheden	I1 (onderzoeken) A (algemene vaardigheden)	PO	periode 1	90 min.	5%				
	toets periode 1	NOVA 4 : H1 (beweging) NOVA 4 : H3 (krachten)	C1 (kracht en beweging)	ST	toetsweek 1	90 min.	20%				
Periode 2	schriftelijke toets	NOVA 4 : H2 (elektriciteit)	G1 (gebruik van elektriciteit)	ST	periode 2	45 min.	6%				
	praktische opdracht 2	onderzoeksvaardigheden modeleervaardigheden praktische vaardigheden	I1 (experiment) I2 (modelstudie) A (vaardigheden)	PO	periode 2	90 min.	4%		4%	nee	
	toets periode 2	NOVA 4 : H2 (elektriciteit) NOVA 4 : H4 (materialen)	G1 (gebruik van elektriciteit) D1 (eigenschappen materialen) D2 (functionele materialen)	ST	toetsweek 2	90 min.	25%				
Periode 3	schriftelijke toets	NOVA 4 : H5 (arbeid en energie)	C2 (energie omzettingen)	ST	periode 3	45 min.	6%				
	praktische opdracht 3	ontwerp vaardigheden praktische vaardigheden NOVA 4 : K2 (technische automatisering)	I3 (ontwerp) A (vaardigheden) G2 (technische automatisering)	PO	periode 3	90 min.	4%		4%	nee	
	toets periode 3	NOVA 4 : H1 (beweging) & H3 (krachten) NOVA 4 : H5 (arbeid en energie) NOVA 4 : H2 (elektriciteit) NOVA 4 : K2 (technische automatisering)	C1 (kracht en beweging) C2 (energie omzettingen) G1 (gebruik van elektriciteit) G2 (technische automatisering)	ST	toetsweek 3	90 min.	25%				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 8 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 92 %

TOTAAL: 100 %

[*] bk : beperkte keuze onderdelen PTA : B3 (optica) ; G2 (technische automatisering)

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027- 2028

Cohort 2026- 2028

Vak: **natuurkunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	SE01	NOVA 4 : H1 (beweging) NOVA 4 : H2 (elektriciteit) NOVA 4 : H3 (krachten) NOVA 4 : H4 (materialen) NOVA 4 : K2 (technische automatisering)	C1 (kracht en beweging) G1 (gebruik van elektriciteit) C1 (kracht en beweging) D1 (eigenschappen materialen) G2 (technische automatisering)	ST	toetsweek 1	90 min.			28%	ja	
	Formatief PO	voorbereiding praktisch schoolexamen	I1 (experiment) A (vaardigheden)		periode 1	90 min.			0%	nee	
Periode 2	praktisch schoolexamen	onderzoeksvaardigheden praktische vaardigheden	I1 (experiment) A (vaardigheden)	PO	periode 2	180 min.			8%	nee	
	SE02	NOVA 4 : H5 (arbeid en energie) NOVA 5 : H6 (zuinig met energie) NOVA 5 : H7 (trillingen en golven)	C2 (energie omzettingen) C2 (energie omzettingen) B1 (informatieoverdracht)	ST	toetsweek 2	90 min.			28%	ja	
Periode 3	SE03	NOVA 5 : H8 (aarde en heelal) NOVA 5 : H9 (ioniserende straling) NOVA 4 : K1 (spiegels en lenzen)	E1 (zonnestelsel en heelal) B2 (medische beeldvorming) B3 (optica)	ST	toetsweek 3	90 min.			28%	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

[*] bk : beperkte keuze onderdelen PTA : B3 (optica) ; G2 (technische automatisering)

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	8 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	92 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Nederlandse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Literatuurgeschiedenis ME + primair werk	Literatuur en literatuurgeschiedenis ME (incusief primair werk): NN Blok 6 + primair werk	E1, E2	ST	periode 1	45 min.	10				
	Formuleren en spelling	Nieuw Nederlands	A1,A2,A3	ST	periode 1	45 min	10				
	Leesvaardigheid	Tekstbegrip (Nieuw Nederlands) en woordenschat	A1,A2,A3	ST	toetsweek 1	90 min.	10				
Periode 2	Debat	actueel onderwerp	B, D	MT	periode 2	10 min.	10				
	Literatuurgeschiedenis + poëziebundel	toets Renaissance + poëzieanalyse	A1,A2,A3, D	ST	toetsweek 2	60 min.	15				
Periode 3	Schrijfvaardigheid	Betoog	C, D	ST	periode 3	90 min.	20				
	Mondeling	Literatuur: boeken 3+4 in duo's	B, D, E	MT	periode 3	15 min.	10		10		
	Taalvaardigheid	Tekstbegrip	A1,A2,A3, D	ST	toetsweek 3	90 min.	15				

PTO totaal: 100

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 10 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 90 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028
Cohort 2026 - 2028

Vak: **Nederlandse taal en literatuur**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Literaire begrippen en literatuurgeschiedenis	Verhaalanalyse en literatuurgeschiedenis	E2, E3	ST	toetsweek 1	90 min.			20	nee	
Periode 2	Spreekvaardigheid: betoog of beschouwing	Betoog/ beschouwing	B, D	MT	periode 2	15 min.			20	ja	
Periode 3	Schrijfvaardigheid: betoog of beschouwing	Tekstsoorten, tekststructuren, functies van tekstgedeelten, argumentatie, spelling, stijl	C, D	ST	toetsweek 3	180 min.			30	ja	
	Mondeling examen over boek 5 t/m 8	Verhaalanalyse	E1, E2, E3	MT	toetsweek 3	20 min.			20	nee	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	10 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	90 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **profielwerkstuk**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1											
Periode 2	Startweken Profielwerkstuk	Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan havo 2027: Stap 1 t/m 7	Vaststellen onderwerp, hoofd-vraag en deelvragen, opstellen van probleem- of kansanalyse en van hypothese bij het onderzoek, formuleren theoretische achter-grond, kiezen van methodiek	PO	periode 2 periode 3				10	nee	
Periode 3											

"Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan, havo 2027" is de PWS handleiding voor leerlingen, docenten en ouders

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

PTO totaal: 0 %

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 10 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 90 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **profielwerkstuk**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1											
Periode 2	Presentatie Profielwerkstuk	Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan havo 2027: Stap 14	Mondelinge presentatie van het onderzoek aan klasgenoten, voorexamenleerlingen en ouders	PO	periode 2	15 min.			10	nee	
	Verslag Profielwerkstuk	Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan havo 2027: t/m stap 13	Afgerond onderzoek met theoretisch kader, methodiek, conclusie, discussie, bronvermelding en logboek. Compleet met bijlagen.	PO	periode 2				80	nee	
Periode 3											

"Het Profielwerkstuk - Een Stappenplan, havo 2027" is de PWS handleiding voor leerlingen, docenten en ouders

**) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel*

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	10 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	90 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **rekenen**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1											
Periode 2											
Periode 3	Rekentoets	Rekenniveau 3F	Getallen, Verhoudingen, Meten en Meetkunde, Verbanden	PC	periode 3	60 min.			100	ja	

PTO totaal: 0 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 100 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 0 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **scheikunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen en (sub)sferen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Toets basisvaardigheden	onderdelen uit H1 chemisch rekenen, stoffen, reacties en vergelijkingen	Domein B, subsferen M1, R1	ST	periode 1	30 min.	5				
	Toets 1 over H1 en H2	chemisch rekenen, atoombouw, bindingen	Domeinen A, B & C (sub)sferen: M1 t/m M3, R1.1, R&A 1 (tm 1.3)	ST	toetsweek 1	90 min.	27				
	PO	Toepassen chemisch rekenen	Domeinen A & D (sub)sferen: M1&M2, R1.1, R&A 1 (tm 1.3)	PO	periode 1	90 min.	7				
Periode 2	Toets 2 over H3 en H4 + voorkennis	Chemisch rekenen, atoombouw, bindingen organische chemie, zouten	Domeinen A, B, C, D & E (sub)sferen: M1tmM3, R1.1&R1.2, R&A 1 (tm 1.3)	ST	toetsweek 2	90 min.	27				
Periode 3	Toets 3 over H5 en H6 + voorkennis	Chemisch rekenen, atoombouw, bindingen, zouten, reactiesnelheid, reactiewarmte, zuren & basen	Domeinen A, B, C, D, E & F (sub)sferen: M1tmM3, R1.1, R1.2 & R1.4 tm R1.7, R3 & R5, R&A1	ST	toetsweek 3	90 min.	27				
	PO zouten, zuren & basen, chemisch rekenen, evenwicht	Toepassen chemisch rekenen, zouten en bindingen	Domeinen A, B, C & D (sub)sferen: M1 t/m M3, R1.1, R&A 1 (tm 1.4)	PO	periode 3	90 min.	7		7	nee	

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 7 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 93 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **scheikunde**

	omschrijving	toetsstof	(sub)sfeer	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	SE-1 over H7 + voorkennis	Chemisch rekenen, atoombouw, bindingen, zouten, reactiesnelheid, reactiewarmte, evenwicht, zuren & basen, redox	Domeinen A, B, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M4, R1, R3 & R5 R&A1 tm R&A3	ST	toetsweek 1	90 min.			27	ja	
	Toets basisvaardigheden	Chemisch rekenen, atoombouw, bindingen, zouten, evenwicht, zuren & basen	Domeinen A t/m F (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3, L1, T1 tm T4	ST	periode 1	30 min.			5	ja	
Periode 2	SE-2 over H8 en H9 + voorkennis	Analyse, polymeren, koolstofchemie, biochemie, chemisch rekenen, bindingen	Domeinen A, B, C, D, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3, L1	ST	toetsweek 2	90 min.			27	ja	
	PO redox	redox onderzoek materialen	Domeinen A, B, C, D & F (sub)sferen: M1 tm M4, R1, R3 & R5 R&A	PO	periode 2	90 min.			7	nee	
Periode 3	SE-3 over H10 en H11 + voorkennis	Industriele chemie, biochemie evenwicht, zuren & basen, polymeerchemie chemisch rekenen, redox	Domeinen A, B, C, D, E, F & G (sub)sferen: M1 tm M7, R1 tm R5 R&A1 tm R&A3, L1, T1 tm T4	ST	toetsweek 3	90 min.			27	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	7 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	93 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Spaans (elementair)**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Grammatica vocabulairetoets	reader periode 1	domein A, B, C, D	ST	periode 1	45 min.	10				
	Spreekvaardigheid	reader periode 1	domein C1 / C2	MT	periode 1	5 min.	14				
	Leesvaardigheid	examenteksten periode 1	domein A	ST	toetsweek 1	90 min.	4				
Periode 2	Grammatica vocabulairetoets	reader periode 2	domein A, B, C, D	ST	periode 2	45 min.	10				
	Schrijfvaardigheid	reader periode 2	domein D1	PC	periode 2	60 min.	14				
Periode 3	Grammatica vocabulairetoets	reader periode 3	domein A, B, C, D	ST	periode 3	45 min.	10				
	Gespreksvaardigheid	reader periode 3	domein C1 / C2	MT	periode 3	20 min.	14				
	Luistervaardigheid	reader periode 3	domein B	PC	periode 3	60 min.	14				
	Leesvaardigheid	reader periode 3	domein A	ST	toetsweek 3	90 min.	10				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Spaans (elementair)**

	omschrijving	toetsstof	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1	Grammatica vocabulairetoets	reader periode 1	domein A, B, C, D	ST	periode 1	45 min.			10	ja	
	Spreekvaardigheid	reader periode 1	domein C1 / C2	MT	periode 1	10 min.			13	nee	
	SE1 leesvaardigheid	examenteksten reader periode 1	domein A	ST	toetsweek 1	90 min.			8	nee	
Periode 2	Schrijfvaardigheid	reader periode 2	domein D1	PC	periode 2	60 min.			13	ja	
	Luistervaardigheid (CITO Woots)	reader periode 2	domein B	PC	periode 2	60 min.			13	nee	
	SE2 leesvaardigheid	reader periode 2	domein A	ST	toetsweek 2	90 min.			10	ja	
Periode 3	Grammatica vocabulairetoets	reader periode 3	domein C1 / C2	ST	periode 3	45 min.			10	ja	
	Gespreksvaardigheid	reader periode 3	domenin C1	MT	periode 3	30 min.			13	nee	
	SE3 leesvaardigheid	reader periode 3	domein A	ST	toetsweek 3	90 min.			10	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **wiskunde A**

	omschrijving	toetsstof: Getal en Ruimte, havo A, 13e ed.	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1		H1 Tabellen en grafieken	A1,A2,A3, B1, B2,C1,C2								
		H2 De statistische cyclus	A1,A2,A3, B1, B2,E1,E2,E3,E4								
	Vaardighedentoets periode 1			ST	periode 1	45 min.	10				
	Toets H1, H2			ST	toetsweek 1	90 min.	20				
Periode 2		H3 Lineaire verbanden	A1,A2,A3, B1, B2,C1,C2, C3,C4								
		H4 Handig tellen	A1,A2,A3,B1,B2,B3								
		H5 Veranderingen (deel 1)	A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,D								
	Vaardighedentoets periode 2			ST	periode 2	45 min.	10				
	Toets H3, H4, H5 (deel 1)			ST	toetsweek 2	90 min.	20				
Periode 3		H5 Veranderingen (de rest)	A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,D								
		H6 Rekenregels en formules	A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4								
		H7 Statistiek en beslissingen	A1,A2,A3,B1,B2,E1,E2,E3,E4								
	Vaardighedentoets periode 3			ST	periode 3	45 min.	10				
	Toets H5, H6, H7			ST	toetsweek 3	90 min.	30				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **wiskunde A**

	omschrijving	toetsstof: Getal en Ruimte, havo A, 13e ed.	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1		H8 Statistiek met de computer	A1,A2,A3,B1,B2,E1,E2,E3,E4,E5								
		H9 Exponentiële verbanden	A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,C5,D								
	Praktische opdracht H8			PO	periode 1	60 min.			10	nee	
	SE-1 over H9			ST	toetsweek 1	90 min.			25	ja	
Periode 2		H10 Statistiek gebruiken	A1,A2,A3,B1,B2,E1,E2,E3,E4								
		H11 Formules en variabelen	A1,A2,A3,B1,B2,C1,C2,C3,C4,C5,D								
	SE-2 over H9, H10, H11			ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3		H12 Examentraining									
	Vaardighedentoets Examen			ST	periode 3	45 min.			10	nee	
	SE-3 over alle examenstof		A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2, C3, C4, C5,E1, E2, E3, E4	ST	toetsweek 3	120 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTO / PTA 4 HAVO cursus 2026 - 2027

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Wiskunde B**

	omschrijving	Getal en Ruimte havo B, 13e ed.	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1		H1 Formules, grafieken en vergelijkingen H2 Veranderingen									
	Vaardigheden: periode 1			ST	periode 1	45 min.	10%				
	TW-1 over H1 en H2	G&R havo B, 12e ed. H1 en H2	A1, A2, A3, B1, B2, C1, D2, D3	ST	toetsweek 1	90 min.	20%				
Periode 2		H3 Hoeken en afstanden H4 Werken met formules H5 Machten, exponenten en logaritmen									
	Toets H3	G&R havo B, 12e ed. H3	A3, B1, B2, C1, D1, D2, D3	ST	periode 2	45 min.	10%				
	TW-2 over H4 en H5	G&R havo B, 12e ed. H4 en H5	A1, A2, A3, B1, B2, D3, D4	ST	toetsweek 2	90 min.	20%				
Periode 3		H6 De afgeleide functie H7 Lijnen en cirkels									
	Vaardigheden: periode 3	G&R havo B, 12e ed. H1 t/m H6	A3, B1, B2, C1, D1, D2, D3	ST	periode 3	45 min.	10%				
	TW-3 over H6 t/m H7	G&R havo B, 12e ed. H6 t/m H7	A1, A2, A3, B1, B2, B4, C2, D3, D4	ST	toetsweek 3	90 min.	30%				

PTO totaal: 100 %

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO: 0 %

Percentage binnen het PTA in 5 HAVO: 100 %

TOTAAL: 100 %

PTO / PTA 5 HAVO cursus 2027 - 2028

Cohort 2026 - 2028

Vak: **Wiskunde B**

	omschrijving	Getal en Ruimte havo B, 13e ed.	(sub)domeinen	toetsvorm *)	toets in	lengte	PTO: gewicht voor overgang	PTO: kolomnummer Magister	PTA: gewicht binnen SE	PTA: herkansbaar voor SE	PTA: kolomnummer Magister
Periode 1		H 8 Goniometrie H 9 Exponentiële verbanden H10 Meetkundige berekeningen (deels)									
	Vaardighedentoets periode 1			ST	periode 1	45 min.			10	nee	
	SE-1 over H8, H9 & H10	G&R havo B, 12e ed. H8, H9 & H10 (deels)	A1, A2, A3, B1, B2, C1, C2	ST	toetsweek 1	90 min.			25	ja	
Periode 2		H10 Meetkundige berekeningen (rest) H11 Verbanden en functies									
	Vaardighedentoets Examen	G&R havo B, 12e ed. H1 t/m H10	A3, B1, B2, B4, C1, C2, D1, D2, D3	ST	periode 2	45 min.			10	nee	
	SE-2 over H10 & H11	G&R havo B, 12e ed. H10 & H11	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, C1,	ST	toetsweek 2	90 min.			25	ja	
Periode 3		H12 Examentraining									
	SE-3 over alle hoofdstukken	G&R havo B, 12e ed. (H1 t/m) H12	A1, A2, A3, B1, B2, B3, B4, C1, C2, D1, D2, D3, D4	ST	toetsweek 3	120 min.			30	ja	

*) ST: schriftelijke toets; MT: mondelinge toets; PO: praktische opdracht; PC: op computer; HD: handelingsdeel

Percentage binnen het PTA in 4 HAVO:	0 %
Percentage binnen het PTA in 5 HAVO:	100 %
TOTAAL:	100 %

PTA op maat voor leerlingen die overstappen van vwo 5 naar havo 5

(PTA op Maat)

Voor de leerlingen die overstappen van vwo 5 naar havo 5 of die instromen in havo 5 moeten onderstaande pta onderdelen nog ingehaald worden.

Cohort 2026-2028	***Vak gevolgd in vwo 5***
Aardrijkskunde	- excursie Rivierengebied, met 4 havo (10%) - PTA toets 20% inhalen.
Bedrijfseconomie	- PO (5%): PO uit V5 kan opnieuw beoordeeld worden op havo-niveau - PTA toets (10%) inhalen
Biologie	Geen
CKV	Afgerond in v4
Duits	PO 'boek 1' (7%) destilleren uit toets 'boek 1+2' uit V5
Economie	- SE Schaarste, ruil en keuzeonderwerp (10%). 5% kan worden ingevuld met SE Keuzeonderwerp uit V5 (opnieuw beoordeeld op Havo-niveau), mits voldoende gemaakt. Anders inhalen. Andere 5% wordt ingevuld met nieuw te maken SE Schaarste en ruil. - PO werkstuk keuzeonderwerp (5%) kan worden ingevuld met PO Keuzeonderwerp uit V5 (beoordeeld op Havo-niveau) - PO Klaslokaalexperimenten (5%) kan worden ingevuld met PO Experiment uit V4 (beoordeeld op Havo-niveau)
Filosofie	SE Wijsgerige antropologie: is al gemaakt in v4 en kan worden herbeoordeeld SE Ethiek: is al gemaakt in v4 en kan worden herbeoordeeld Mondeling Politieke en Sociale filosofie PO Filmanalyse: is al gemaakt in v4 en kan worden herbeoordeeld
Frans	SE literatuur uit 5vwo: cijfer moet opnieuw worden bepaald op havo niveau. Er is geen inhaalwerk. (PTA-toets Literatuur in 4 havo: 13 %)

Geschiedenis	- PO thema 1 (5%) - toets Staatsinrichting (5%) - PO thema 2 (5%) - toets Oudheid en Middeleeuwen (10%)
Godsdienst	Cijfers voor de respectievelijke onderdelen uit v5 mogen (op h4-niveau herbeoordeeld) worden meegenomen: - Jodendom: toets (15%): - Christendom: toets (15%) - Islam: toets (15%) Het PO uit v5 (15%) mag (op h4-niveau herbeoordeeld) worden ingevuld bij de PO-onderdelen uit h4 (presentaties Jodendom, Christendom en Islam)
Lichamelijke opvoeding	Niets (cijfers uit v5 worden overgenomen)
LOB	Overnemen uit v4
Maatschappijleer	Afgerond in v5
Natuurkunde	PO 2 (4%) PO technische automatisering (4%)
Nederlands	geen
PWS	Inhaal activiteiten startweek PWS
Rekenen	Rekentoets h4
Scheikunde	PO (7%): PTA-PO uit v5 wordt opnieuw beoordeeld volgens havo-normen
Spaans	De resultaten behaald voor spreekvaardigheid en luistervaardigheid in vwo 5 worden meegenomen naar havo 5 (beoordeeld op havo-niveau).
ART	geen
Wiskunde A	geen
Wiskunde B	geen

Het moment van inleveren van PO's en/of het maken van toetsen wordt, in overleg met de leerling, door de betrokken docent bepaald.

Overzicht van af te nemen domeinen, zoals vastgelegd in de landelijke examenprogramma's

In dit overzicht zijn met name steeds de laatste twee kolommen interessant: die geven aan of een vak de (sub)domeinen afneemt, die verplicht in het SE moeten zitten.
Met 'h4-1', 'h5-3', etc. wordt bedoeld: 'h4 - periode 1', 'h5-periode-3' etc.

niveau: ***havo***
cohort: ***2026-2028***

vak: ***aardrijkskunde***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1		A1	h4-1 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
			A2	h4-1
B - Wereld	B2	h5-1	B1	h5-1
			B3	h5-1
C - Aarde	C2	h4-2 / h5-2	C1	h4-3
			C3	h5-2
D - Ontwikkelingsland	D1	h5-3	D2	h5-3
E - Leefomgeving	E1		E2	h4-1
F - Oriëntatie op studie en beroep			F	

opmerkingen: Domein F komt terug bij LOB.

vak: ***ART (tehatex)***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaktheorie	A1	h5-1 / h5-3		
	A2	h5-2		
B - Praktijk			B	h5-1 / h5-2 / h5-3
C - Oriëntatie op studie en beroep			C	h5-2

opmerkingen: *geen*

vak: ***bedrijfseconomie***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A1	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
	A2	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A2	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
	A3	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A3	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
	A4	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A4	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
	A5	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A5	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
	A6	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A6	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
B - Van persoon naar rechtspersoon	B1	h4-2 / h5-2 / h5-3	B1	h4-2 / h5-2 / h5-3
	B2	h4-2 / h5-3	B2	h4-2 / h5-3
	B3	h5-3	B3	h5-3
	B4	h5-3	B4	h5-3
C - Interne organisatie en personeelsbeleid	C2	h4-3	C1	h4-3
D - Investeren en financieren	D2	h4-3 / h5-3	D1	h4-3 / h5-3
E - Marketing	E2	h5-1	E1	h5-1
F - Financieel beleid	F1	h5-1 / h5-2		
	F2	h5-1 / h5-2		

G - Verslaggeving	G		G	h5-3
H - Keuze-onderwerpen			H	h4-2

opmerkingen: geen

vak: ***biologie***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h5-1 / h5-2	A1	h5-1 / h5-2
	A2	h5-1 / h5-2	A2	h5-1 / h5-2
	A3	h5-1 / h5-2	A3	h5-1 / h5-2
	A4	h5-1 / h5-2	A4	h5-1 / h5-2
	A5	h5-1 / h5-2	A5	h5-1 / h5-2
	A6	h5-1 / h5-2	A6	h5-1 / h5-2
	A7	h5-1 / h5-2	A7	h5-1 / h5-2
	A8	h5-1 / h5-2	A8	h5-1 / h5-2
	A9	h5-1 / h5-2	A9	h5-1 / h5-2
	A10	h5-1 / h5-2	A10	h5-1 / h5-2
	A11	h5-1 / h5-2	A11	h5-1 / h5-2
	A12	h5-1 / h5-2	A12	h5-1 / h5-2
	A13	h5-1 / h5-2	A13	h5-1 / h5-2
	A14	h5-1 / h5-2	A14	h5-1 / h5-2
	A15	h5-1 / h5-2	A15	h5-1 / h5-2
	A16	h5-1 / h5-2	A16	h5-1 / h5-2
B - Zelfregulatie	B2	h5-1 / h5-2 / h5-3	B1	h5-1 / h5-2
	B3	h5-1 / h5-2 / h5-3	B6	h5-3
	B4	h5-1 / h5-3		
	B5	h5-3		
	B7	h5-3		
	B8	h5-1		
C - Zelforganisatie	C1	h5-1 / h5-2	C2	h5-1 / h5-2
			C3	h5-1
D - Interactie	D4	h5-1	D1	h5-1 / h5-2
			D2	h5-3
			D3	h5-1
E - Reproductie	E4	h5-1 / h5-2	E1	h5-1
			E2	h5-1
			E3	h5-1
F - Evolutie	F1	h5-1 / h5-2	F3	h5-1 / h5-2
	F2	h5-1 / h5-2		

opmerkingen: geen

vak: ***CKV***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Verkennen	*< geen CE>*		A	h4-1
B - Verbreden			B	h4-1 / h4-2 / h4-3
C - Verdiepen			C	h4-2 / h4-3
D - Verbinden			D	h4-3

opmerkingen: *geen*

vak: ***economie***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	A	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
B - Concept Schaarste			B	h4-3
C - Concept Ruil			C	h4-3
D - Concept Markt	D	h5-1 / h5-2		
E - Concept Ruilen over de tijd	E	h5-2 / h5-3		
F - Concept Samenwerken en onderhandelen	F	h5-1 / h5-2 / h5-3		
G - Concept risico en informatie	G	h5-1 / h5-2		
H - Concept Welvaart en groei	H	h5-1 / h5-2 / h5-3		
I - Concept Goede tijden, slechte tijden	I	h5-1 / h5-2 / h5-3		
J - Onderzoek en experiment			J	h4-1 / h4-2
K - Keuzeonderwerpen			K	h4-2 / h4-3

opmerkingen: K: minimaal 2 keuzeonderwerpen -> in orde

vak: ***filosofie***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h4-3	A1	h4-3
	A2	h4-3	A2	h4-3
			A3	h4-3
B - Wijsgerige antropologie	B1	h4-2 / h5-1 / h5-2 / h5-3	B2	h4-2 / h5-1 / h5-2 / h5-3
			B3	h4-2 / h5-1 / h5-2 / h5-3
C - Ethiek	C1	h4-1 / h5-1 / h5-2 / h5-3	C2	h4-1 / h5-1 / h5-2 / h5-3
			C3	h4-1 / h5-1 / h5-2 / h5-3
D - Sociale filosofie	D1	h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3	D2	h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
			D3	h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3

+ een aan één van de domeinen B,C of D gekoppeld vastgesteld onderwerp

opmerkingen: geen

vak: ***natuurkunde***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A1	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A2	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A2	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A3	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A3	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A4	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A4	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A5	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A5	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A6	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A6	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A7	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A7	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A8	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A8	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A9	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A9	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A10	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A10	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A11	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A11	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A12	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A12	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A13	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A13	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A14	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A14	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
	A15	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3	A15	h4-2 / h4-3 / h5-2 / h5-3
B - Beeld- en geluidstechniek	B1	h5-2	B3	h5-3
	B2	h5-3		
C - Beweging en energie	C1	h5-1		
	C2	h5-2		

D - Materialen	D1	h5-1	D2	h5-1
E - Aarde en heelal	E1	h5-3	E2	
F - Mendelijk lichaam			F	
G - Meten en regelen	G1	h5-1	G2	h4-3 / h5-1 / h5-3
H - Natuurkunde en technologie	H	h5-2		
I - Onderzoek en ontwerp			I1	h4-2 / h5-2
			I2	h4-2
			I3	h4-3 / h5-2

opmerkingen: - In SE een keuze uit minimaal twee subdomeinen uit B3,E2,F,G2 -> in orde

vak: ***Nederlands***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Leesvaardigheid	A1			
	A2			
	A3			
B - Mondelinge taalvaardigheid			B	h5-2
C - Schrijfvaardigheid			C	h5-3
D - Argumentatieve vaardigheden	D	h5-2 / h5-3		
E - Literatuur			E1	h5-2
			E2	h5-1 / h5-3
			E3	h5-1 / h5-3
F - Oriëntatie op studie en beroep			F	

opmerkingen: Domein F komt terug bij LOB.

vak: ***scheikunde***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A4	h5-1 / h5-2 / h5-3	A4	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A5	h5-1 / h5-2 / h5-3	A5	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A6	h5-1 / h5-2 / h5-3	A6	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A7	h5-1 / h5-2 / h5-3	A7	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A8	h5-1 / h5-2 / h5-3	A8	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A9	h5-1 / h5-2 / h5-3	A9	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A10	h5-1 / h5-2 / h5-3	A10	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A11	h5-1 / h5-2 / h5-3	A11	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A12	h5-1 / h5-2 / h5-3	A12	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A13	h5-1 / h5-2 / h5-3	A13	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A14	h5-1 / h5-2 / h5-3	A14	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A15	h5-1 / h5-2 / h5-3	A15	h5-1 / h5-2 / h5-3
B - Kennis van stoffen en materialen	B1	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B3	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B4	h5-1 / h5-2 / h5-3		

	B5	h5-1 / h5-2 / h5-3		
C- Kennis van chemische processen en kringlopen	C1	h5-1 / h5-2 / h5-3	C4	h5-1 / h5-2 / h5-3
	C2	h5-1 / h5-2 / h5-3	C5	h5-1 / h5-2 / h5-3
	C3	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C6	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C7	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C8	h5-1 / h5-2 / h5-3		
D - Ontwerpen en experimenten in de chemie	D1	h5-1 / h5-2 / h5-3	D2	h5-1 / h5-2 / h5-3
	D3	h5-1 / h5-2 / h5-3	D4	h5-1 / h5-2 / h5-3
E - Innovatieve ontwikkelingen in de chemie	E1	h5-1 / h5-2 / h5-3	E2	h5-1 / h5-2 / h5-3
			E3	h5-1 / h5-2 / h5-3
F - Processen in de chemische industrie	F1	h5-1 / h5-2 / h5-3	F2	h5-1 / h5-2 / h5-3
	F3	h5-1 / h5-2 / h5-3	F4	h5-1 / h5-2 / h5-3
			F5	h5-1 / h5-2 / h5-3
G - Maatschappij en chemische technologie	G1	h5-1 / h5-2 / h5-3	G3	h5-1 / h5-2 / h5-3
	G2	h5-1 / h5-2 / h5-3	G4	h5-1 / h5-2 / h5-3
			G5	h5-1 / h5-2 / h5-3

opmerkingen: *geen*

vak: ***geschiedenis***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Historisch besef	A (tijdvak 5)	h5-1 / h5-2 / h5-3	A (tijdvak 1)	h4-3
	A (tijdvak 6)	h5-1 / h5-2 / h5-3	A (tijdvak 2)	h4-3
	A (tijdvak 7)	h5-1 / h5-2 / h5-3	A (tijdvak 3)	h4-3
	A (tijdvak 8)	h5-1 / h5-2 / h5-3	A (tijdvak 4)	h4-3
	A (tijdvak 9)	h5-2 / h5-3		
	A (tijdvak 10)	h5-2 / h5-3		
B - Oriëntatiekennis	B (tijdvak 5)	h5-1 / h5-2 / h5-3	B (tijdvak 1)	h4-3
	B (tijdvak 6)	h5-1 / h5-2 / h5-3	B (tijdvak 2)	h4-3
	B (tijdvak 7)	h5-1 / h5-2 / h5-3	B (tijdvak 3)	h4-3
	B (tijdvak 8)	h5-1 / h5-2 / h5-3	B (tijdvak 4)	h4-3
	B (tijdvak 9)	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B (tijdvak 10)	h5-1 / h5-2 / h5-3		
C - Thema's			C - 1e thema	h4-1
			C - 2e thema	h4-2
D - Geschiedenis van de rechtsstaat en van de parlementaire democratie			D	h4-2
E - Oriëntatie op studie en beroep			E	

C: minimaal 2 thema's -> in orde

opmerkingen: Domein E komt terug bij LOB.

vak: ***LO***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	*< geen CE>*		A	h4-1 / h4-2 / h4-3
B - Bewegen			B	h4-1 / h4-2 / h4-3
C - Bewegen en regelen			C	h4-1 / h4-2
D - Bewegen en gezondheid			D	h4-1 / h4-2 / h4-3
E - Bewegen en samenleving			E	h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2

opmerkingen: *geen*

vak: ***maatschappijleer***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	*< geen CE>*		A1	h4-1
			A2	h4-1
B - Rechtsstaat			B1	h4-1
			B2	h4-1
			B3	h4-1
C - Parlementaire democratie			C1	h4-2
			C2	h4-2
			C3	h4-2
D - Verzorgingsstaat			D1	h4-2
			D2	h4-2
			D3	h4-2
			D4	h4-2
E - Pluriforme samenleving			E1	h4-3
			E2	h4-3
			E3	h4-3
			E4	h4-3

opmerkingen: *geen*

vak: ***Spaans (elementair)***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Leesvaardigheid	*< geen CE>*		A	h5-2 / h5-3
B - Kijk- en luistervaardigheid			B	h4-3 / h5-2
C - Gespreksvaardigheid			C1	h4-3 / h5-1 / h5-3
			C2	h4-3 / h5-1
D - Schrijfvaardigheid			D1	h5-1 / h5-2
			D2	h5-1 / h5-2

opmerkingen: *geen*

vak: ***Duits***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Leesvaardigheid	A	h5-2		
B - Kijk- en luistervaardigheid			B	h5-3
C - Gespreksvaardigheid			C1	h5-1
			C2	h5-2
D - Schrijfvaardigheid			D1	h5-3
			D2	h5-3
E - Literatuur			E1	h4-3 / h5-3
F - Oriëntatie op studie en beroep			F	
schooleigen invulling: idioom				h5-1

opmerkingen: Domein F komt terug bij LOB.

vak: ***Frans***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Leesvaardigheid	A			
B - Kijk- en luistervaardigheid			B	h5-3
C - Gespreksvaardigheid			C1	h5-3
			C2	h5-3

D - Schrijfvaardigheid			D1	h5-1 / h5-2
			D2	h5-1 / h5-2
E - Literatuur			E1	h5-2
F - Oriëntatie op studie en beroep			F	
schooleigen invulling: idioom				h5-3

opmerkingen: Domein F komt terug bij LOB.

vak: ***Engels***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Leesvaardigheid	A			
B - Kijk- en luistervaardigheid			B	h5-2
C - Gespreksvaardigheid			C1	h5-3
			C2	h5-2
D - Schrijfvaardigheid			D1	h5-1
			D2	h5-1
E - Literatuur			E1	h5-3
F - Oriëntatie op studie en beroep			F	h5-1

opmerkingen: *geen*

vak: ***wiskunde A***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3
B - Algebra en tellen	B1	h5-1 / h5-2 / h5-3	B3	h5-1 / h5-2
	B2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
C - Verbanden	C1	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C3	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C4	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	C5	h5-1 / h5-2 / h5-3		
D - Verandering			D	h5-1 / h5-2
E - Statistiek	E1	h5-1 / h5-2 / h5-3	E5	h5-1
	E2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	E3	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	E4	h5-1 / h5-2 / h5-3		

opmerkingen: *geen*

vak: ***wiskunde B***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - Vaardigheden	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3	A1	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3	A2	h5-1 / h5-2 / h5-3
	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3	A3	h5-1 / h5-2 / h5-3
B - Functies, grafieken en vergelijkingen	B1	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
	B3	h5-2 / h5-3		
	B4	h5-1 / h5-2 / h5-3		
C - Meetkundige berekeningen	C1	h5-1 / h5-2 / h5-3		

	C2	h5-1 / h5-2 / h5-3		
D - Toegepaste analyse	D1	h5-2 / h5-3	D1	h5-2 / h5-3
	D2	h5-2 / h5-3	D2	h5-2 / h5-3
	D3	h5-2 / h5-3	D3	h5-2 / h5-3
	D4	h5-3	D4	h5-3

opmerkingen: *geen*

vak: ***havo-P (pgp M groot)***

Domein	*Stof die op CE getoetst wordt:*	*Op HLZ ook in SE afgenomen in:*	*Minimaal verplicht op SE:*	*Op HLZ in SE afgenomen in:*
A - loopbaanontwikkeling in praktijkgerichte opdrachten	*< geen CE>*		A	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
B - programmaoverstijgende vaardigheden			B	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
C - werkvelden			C	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3
D - programmaspecifieke kennis en vaardigheden			D	h4-1 / h4-2 / h4-3 / h5-1 / h5-2 / h5-3

opmerkingen: